

กลุ่มบ้านใหญ่บางแสน (ตระกูลคุณปลื้ม) กับการเลือกตั้ง 24 มีนาคม 2562*

ไอฟาร์ ถิ่นบางเตียว**

(วันรับบทความ : 20 ธันวาคม 2562, วันแก้ไขบทความ : 3 มิถุนายน 2563,

วันตอบรับบทความ : 15 มิถุนายน 2563)

บทคัดย่อ

การพ่ายแพ้การเลือกตั้งของกลุ่มบ้านใหญ่ บางแสน เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 การศึกษาพบว่าสาเหตุดังนี้ 1) ข้อจำกัดการผลิตซ้ำโครงสร้างอำนาจของกลุ่มบ้านใหญ่ 2) การขยายตัวของชนชั้นกลางในจังหวัดชลบุรี 3) กลุ่มคนรุ่นใหม่/เทคโนโลยี/กับการเมืองในจังหวัดชลบุรี 4) การย้ายพรรคจากพรรคพลังชลมาสังกัดพรรคพลังประชาชนรัฐ 5) การผลักดันโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกของพรรคพลังประชาชนรัฐ และ 6) การเมืองและโครงสร้างอำนาจภายในจังหวัดชลบุรีหลังกำหนดเป้าหมายหนีคดี-ล้มปวย การพ่ายแพ้การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ยังเป็นสัญญาณการเมืองสำคัญของกลุ่มบ้านใหญ่ต่อสถานะโครงสร้างอำนาจการเมืองชั่วคราวที่ผูกขาดอำนาจการเมืองในจังหวัดชลบุรีมาอย่างยาวนาน กลุ่มบ้านใหญ่ต้องมีการปรับยุทธศาสตร์การเมืองครั้งใหญ่เพื่อรักษาสถานะโครงสร้างอำนาจให้สอดคล้องกับบริบททางเศรษฐกิจการเมืองของจังหวัดชลบุรีที่เปลี่ยนแปลงไป

คำสำคัญ: กลุ่มบ้านใหญ่ (บางแสน), การเลือกตั้ง 24 มีนาคม 2562, ตระกูลคุณปลื้ม, จังหวัดชลบุรี

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง "กลุ่มบ้านใหญ่บางแสน (ตระกูลคุณปลื้ม) กับ การเลือกตั้ง 24 มีนาคม 2562" คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ตุลาคม 2562

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Ban Yai Bangsaen Group (Khun Pluem Clan) and Election in March 24, 2019

Olam Thinbangtieo*

(Received Date : December 20, 2019, Revised Date : June 3, 2020,

Accepted Date : June 15, 2020)

Abstract

The defeat in March 24, 2019 election of Ban Yai Bangsaen Group. The study found that were as follows: stem from various reasons, namely 1) The limitation of reproduction in power structure of Ban Yai Group. 2) The expansion of middle class in Chonburi province. 3) New generation and technology toward politic in Chonburi province. 4) The switching of party's members from Palang Chon Party to Palang Pracharat Party. 5) The powerful drive in Eastern Economic Corridor Development (EEC) project of Palang Pracharat party. 6) Politics and power structure in Chonburi province after Kamnam Poh fled and fell sick. All these are crucial political signals that have direct impact to the status of the long set up monopolistic political power structure of Ban Yai Chonburi. In order to maintain its political power structure, especially after defeated the election, Ban Yai Bangsaen must change their political strategy completely to align themselves with the changing in political and economic context in Chonburi province.

Keywords: Ban Yai Bangsaen, Election on March 24, 2019, Khun Pluem Clan, Chonburi Province.

* Assistant Professor Dr., Faculty of Political Science and Law

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป็นที่รับรู้กันอย่างกว้างขวางว่าการเมืองในจังหวัดชลบุรีมีลักษณะเป็นการเมืองผูกขาดภายใต้อิทธิพลทางการเมืองของตระกูลคุณปลื้มยาวนานกว่า 40 ปี จนสามารถสถาปนาโครงสร้างอำนาจการเมืองแบบรวมศูนย์อำนาจการเมืองไว้ในช่วงอำนาจเดียว หรือที่รู้จักกันในนาม “กลุ่มบ้านใหญ่บางแสน” (ชัยยนต์ ประดิษฐศิลป์ และชัยณรงค์ เครือนวน, 2557; โอฟาร์ ถินบางเตียว, 2554)

กลุ่มบ้านใหญ่มีเครือข่ายอำนาจครอบคลุมปริมณฑลการเมืองในจังหวัดชลบุรีทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เครือข่ายองค์กรปกครองท้องถิ่นทุกระดับ (องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล) เครือข่ายการปกครองท้องถิ่น (กำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน) เครือข่ายกลไกราชการในจังหวัด (ข้าราชการพลเรือน ตำรวจ ทหาร)

การเลือกตั้งที่ผ่านมาผู้วิจัยยังได้ให้สัมภาษณ์กับสื่อสาธารณะว่ากลุ่มบ้านใหญ่กุมความได้เปรียบในทุก ๆ ด้านทั้งเครือข่ายอำนาจ ทรัพยากรทางการเมือง ประสบการณ์ทางการเมือง และมีแรงหนุนจากพรรคพลังประชารัฐ ซึ่งเป็นพรรคที่ถูกจับตาว่าจะเป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลเพื่อสนับสนุนพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี (ThaiPBS, 2562ก)

ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี 24 มีนาคม 2562 ในวันที่ 7 พฤษภาคม 2562 คณะกรรมการเลือกตั้ง (กกต.) ได้ประกาศรับรองผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) แบบแบ่งเขตอย่างเป็นทางการ ในส่วนของจังหวัดชลบุรีผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) แบบแบ่งเขตอย่างเป็นทางการ มีรายละเอียด ดังนี้

- เขต 1 อันดับ 1 นายสุชาติ ชมกลิ่น เบอร์ 6 พรรคพลังประชารัฐ 38,268 คะแนน อันดับ 2 น.ส.ปิยะพร ธนาปิ่นชัย เบอร์ 8 พรรคอนาคตใหม่ 23,368 คะแนน
- เขต 2 อันดับ 1 รอ.ดร.จงชัย วงศ์ทรายทอง เบอร์ 5 พรรคพลังประชารัฐ 42,427 คะแนน อันดับ 2 นายมานิตย์ ภาวสุทธิ เบอร์ 9 พรรคภูมิใจไทย 20,186 คะแนน

- เขต 3 อันดับ 1 นายรณเทพ อนุวัฒน์ เบอร์ 8 พรรคพลังประชารัฐ 53,989 คะแนน อันดับ 2 นายภูวนาท กาศสกุล เบอร์ 7 พรรคอนาคตใหม่ 14,140 คะแนน
- เขต 4 อันดับ 1 นายสรวุฒิ เนื่องจำนงค์ เบอร์ 1 พรรคพลังประชารัฐ 30,261 คะแนน อันดับ 2 นายจิรวุฒิ สิงห์โตทอง เบอร์ 12 พรรคเพื่อไทย 20,601 คะแนน
- เขต 5 อันดับ 1 นายขวัญเลิศ พานิชมาท เบอร์ 3 พรรคอนาคตใหม่ 43,284 คะแนน อันดับ 2 นายพันธุ์ศักดิ์ เกตุวิธธา เบอร์ 5 พรรคพลังประชารัฐ 33,733 คะแนน
- เขต 6 อันดับ 1 นายจรัส คุ่มไข่น้ำ เบอร์ 5 พรรคอนาคตใหม่ 39,189 คะแนน อันดับ 2 นายอิทธิพล คุณปลื้ม เบอร์ 4 พรรคพลังประชารัฐ 32,347 คะแนน
- เขต 7 อันดับ 1 น.ส.กวิณนาถ ตาศีย์ เบอร์ 13 พรรคอนาคตใหม่ 31,247 คะแนน อันดับ 2 นายปรเมศวร์ งามพิเชษฐ์ เบอร์ 6 พรรคพลังประชารัฐ 26,624 คะแนน
- เขต 8 อันดับ 1 นายสัทธิระ เผือกประพันธุ์ เบอร์ 8 พรรคพลังประชารัฐ 33,967 คะแนน อันดับ 2 นายสุรสิทธิ์ ทะวะลัย เบอร์ 11 พรรคอนาคตใหม่ 22,905 คะแนน

จากผลการเลือกตั้งทั้ง 8 เขต มี 3 เขตที่ผลการเลือกตั้งออกมาเหนือความคาดหมาย เพราะผู้สมัคร ส.ส. ที่กลุ่มบ้านใหญ่ให้การสนับสนุนฝ่ายแพ้การเลือกตั้งให้กับพรรคอนาคตใหม่ถึง 3 เขตเลือกตั้ง (เขต5 เขต6 และเขต7) ทั้งที่ผู้สมัครของพรรคอนาคตใหม่ทั้ง 3 เขต ไม่เคยเป็นที่รู้จักหรือมีประสบการณ์การเมืองในพื้นที่เลยเมื่อเปรียบเทียบกับผู้สมัครของพรรคพลังประชารัฐที่กลุ่มบ้านใหญ่ให้การสนับสนุน ถือเป็นนการสร้างความประหลาดใจให้ผู้สนใจการเมืองในจังหวัดชลบุรีอย่างกว้างขวาง รวมถึงผู้วิจัยในฐานะนักวิชาการท้องถิ่นที่สนใจศึกษาการเมืองท้องถิ่น เครือข่ายอำนาจท้องถิ่น และติดตามสถานการณ์การเมืองของตระกูลคุณปลื้มมาอย่างยาวนาน ปรากฏการณ์ดังกล่าวถูกตั้งคำถามจากแวดวงผู้สนใจการเมืองทั้ง กลุ่มนักการเมือง สื่อสารมวลชน ประชาชนที่สนใจการเมือง ว่าทำไมกลุ่มบ้านใหญ่จึงฝ่ายแพ้การเลือกตั้งในครั้งนี จากปรากฏการณ์และการตั้งคำถามจากสังคมจึงเป็น

มูลเหตุจูงใจให้ผู้วิจัยได้พัฒนาคำถามดังกล่าวเป็นงานวิจัยชิ้นเล็ก ๆ เพื่อจะแสวงหาคำตอบถึงสาเหตุการพ่ายแพ้ของกลุ่มบ้านใหญ่ในการเลือกตั้งที่ผ่านมา

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์สาเหตุการพ่ายแพ้การเลือกตั้ง ส.ส. ของกลุ่มบ้านใหญ่ถึง 3 เขตเลือกตั้ง ทั้งที่มีความได้เปรียบในทุกด้านทั้งในแง่โครงสร้างอำนาจทางการเมือง เครือข่ายอำนาจในท้องถิ่น ทรพยากรการเมือง ฯลฯ ผู้สมัครทั้ง 3 เขต เป็นบุคคลที่มีต้นทุนมีการเมือง มีชื่อเสียง มีประสบการณ์ทางการเมือง และเป็นกลุ่มบุคคลสำคัญใกล้ชิดตระกูลคุณปลื้มอยู่ในระดับแกนนำคนสำคัญกลุ่มบ้านใหญ่ทั้งสิ้น ประกอบด้วย เขต 5 นายพันธุศักดิ์ เกตุวัฒนา เขต 6 นายอิทธิพล คุณปลื้ม และเขต 7 นายปรเมศวร์ งามพิเชษฐ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. คาดว่าผลการศึกษาจะทำให้เข้าใจสาเหตุสาเหตุการพ่ายแพ้การเลือกตั้ง ส.ส. ของกลุ่มบ้านใหญ่ ในการเลือกตั้ง การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี 24 มีนาคม 2562

2. คาดว่าผลการศึกษาจะสร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการเมืองในจังหวัดชลบุรี แม้ว่าเป็นงานวิจัยชิ้นเล็ก ๆ แต่ผู้เชื่อว่าผลการศึกษาจะทำให้เราเห็นลักษณะการเปลี่ยนแปลงของการเมืองภายในจังหวัดที่มีลักษณะการผูกขาดอำนาจ สามารถนำไปเป็นภาพตัวแทนของการอธิบายการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดอื่นที่มีบริบททางการเมืองคล้ายคลึงกัน

3. คาดว่าผลการศึกษาจะนำไปสู่การพัฒนารูปแบบ (model) ในการอธิบายปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงของการเมืองท้องถิ่นและโครงสร้างอำนาจท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรีในรูปของทฤษฎีระดับพื้นที่ (grounded theory) เพื่ออธิบายลักษณะโครงสร้างอำนาจการเมืองท้องถิ่นและการเปลี่ยนแปลง

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยใช้แนวคิดการเมืองท้องถิ่น (local politics) โครงสร้างอำนาจท้องถิ่น (local power structure) และแนวคิดเครือข่ายอำนาจ (power network) ซึ่งรวบรวมข้อมูลศึกษาจากเอกสารงานวิจัย บทความ ข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองภายในจังหวัดชลบุรี และลงพื้นที่ภาคสนามโดยการสังเกต (observation) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ในงานวิจัยชิ้นนี้

- **ผู้ให้ข้อมูล** ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informant) อย่างเฉพาะเจาะจงเป็นไปตามวัตถุประสงค์หลักของการวิจัย ประกอบด้วย 1) กลุ่มประชาชนในจังหวัดชลบุรีที่สนใจการเมืองและติดตามการเมืองในจังหวัดชลบุรีมาอย่างยาวนาน 2) กลุ่มนักการเมืองทั้งในระดับชาติ และ นักการเมืองในระดับท้องถิ่น ทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเครือข่ายอำนาจของกลุ่มบ้านใหญ่ กลุ่มนักการเมืองฝ่ายตรงข้าม และนักการเมืองท้องถิ่น 3) สื่อสารมวลชนท้องถิ่นที่เกาะติดการเมืองในจังหวัดชลบุรีมาอย่างยาวนาน

- **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล** มีการใช้แนวสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้างในการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งกำหนดประเด็นสัมภาษณ์ยืดหยุ่นได้ตามบริบทระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ และผู้วิจัยใช้จากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยการสังเกตจากพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้

- **การวิเคราะห์ข้อมูล** ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกของกลุ่มผู้ให้ ทั้งนี้โดยการจัดกลุ่มข้อมูล การหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์ และจดบันทึก ในภาคสนาม ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพแบบอุปนัย (Inductive approach) การวิเคราะห์จะเป็นการตีความปรากฏการณ์ทางสังคมโดยอาศัยกรอบการวิเคราะห์ของกรอบแนวคิดจากฐานคิดทางเศรษฐศาสตร์การเมือง วิธีการศึกษาที่จะใช้ในการศึกษานี้ คือ วิธีศึกษาในเชิงประวัติศาสตร์แบบวิภาษวิธี (dialectic) ที่จะใช้เพื่อช่วยตอบวัตถุประสงค์การวิจัย มีรายละเอียด ดังนี้ 1) การตีความเพื่อจัดกลุ่มข้อมูล จะ

สรุปสิ่งที่ได้สัมภาษณ์โดยจัดข้อมูลเป็นหมวดหมู่ 2) การตีความในเชิงเหตุและผลในลักษณะแบบแผน 3) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางอำนาจและการเมืองในจังหวัดชลบุรี

- **การตรวจสอบข้อมูล** เพื่อให้ข้อมูลมีความเที่ยงตรงและน่าเชื่อถือ คือ การตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพผู้วิจัยจะใช้หลักการสามเส้า (triangulation) โดยใช้วิธีการ ดังนี้ 1) การตรวจสอบจากผู้ให้ข้อมูลที่มีจุดยืนต่างกัน ในการวิจัยนี้จะใช้ผู้ให้ข้อมูลที่มีจุดยืนหลากหลาย 2) การตรวจสอบจากแหล่งข้อมูลที่ต่างกัน ในการวิจัยนี้จะใช้แหล่งข้อมูลจากเอกสาร จากการสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์มาเปรียบเทียบเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล 3) การตรวจสอบโดยการเก็บข้อมูลเดียวกันในช่วงเวลาที่ต่างกัน และ 4) การตรวจสอบโดยการเก็บข้อมูลเดียวกันในสถานที่ต่างกัน

ผลการศึกษาศาเหตุการพ่ายแพ้การเลือกตั้งของกลุ่มบ้านใหญ่บางแสน (ตระกูลคุณปลื้ม)

การพ่ายแพ้การเลือกตั้งของกลุ่มบ้านใหญ่ภายใต้อิทธิพลของตระกูลคุณปลื้มใน 3 เขตเลือกตั้ง โดยทั้ง 3 เขตเป็นกลุ่มบุคคลสำคัญใกล้ชิดตระกูลคุณปลื้มทั้งคนในตระกูลและเครือข่ายอำนาจระดับนำของกลุ่มบ้านใหญ่ลงสมัครรับเลือกตั้งทั้งสิ้นทั้ง 3 เขตเลือกตั้งเป็นพื้นที่ที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งเองต่างมีฐานการเมืองที่เข้มแข็ง เป็นเขตอิทธิพลทางการเมืองเฉพาะของผู้สมัคร ทุกคนมีประสบการณ์การเมืองในพื้นที่มาอย่างยาวนาน นอกจากนี้ยังได้การสนับสนุนจากเครือข่ายอำนาจของกลุ่มบ้านใหญ่ทั้งที่เป็นนักการเมืองท้องถิ่น (สจ. นายกเทศมนตรี สท. นายก อบต. ส.อบต.) นักการเมืองท้องถิ่น (กำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน) อสม. ฯลฯ ตลอดจนถึงเครือข่ายที่เป็นกลุ่มผู้นำท้องถิ่นคอยให้การสนับสนุน ไล่เรียงตามลำดับ ดังนี้

- **เขต 5** (อำเภอศรีราชา: ตำบลศรีราชา, ตำบลสุรศักดิ์, ตำบลหนองขาม, ตำบลเขาคันทอง, ตำบลบางพระ, ตำบลบ่อวิน/อำเภอเกาะสีชัง: ตำบลท่าเทววงษ์) กลุ่มบ้านใหญ่ส่งนายพันธุ์ศักดิ์ เกตุวิธดา ลงสมัครรับเลือกตั้ง พันธุ์ศักดิ์เป็นอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี และเป็นอดีตเลขาธิการพรรคพลังชล ถือได้ว่าเป็นเครือข่ายอำนาจระดับนำของตระกูลคุณปลื้ม พันธุ์ศักดิ์เป็นผู้มีบารมีทางการเมืองระดับนำคนหนึ่งในจังหวัดชลบุรี เป็นที่รู้จักอย่างกว้างในสังคมชลบุรี

และมีความใกล้ชิดกับตระกูลคุณปลื้มมาอย่างยาวนาน พันธุ์ศักดิ์มีฐานการเมืองที่เข้มแข็งในพื้นที่ตำบลบางพระ-ศรีราชา มีเครือข่ายที่เป็นผู้นำท้องถิ่นและผู้นำท้องที่ เช่น นายสมเจตน์ เกตุวัตตา นายกเทศมนตรีตำบลบางพระ นายสมศักดิ์ เกตุวัตตา นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ และนายเอกรัฐ เกตุวัตตา ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2 เป็นต้น

- **เขต 6** (อำเภอบางละมุง: ตำบลบางละมุง, ตำบลหนองปลาไหล, ตำบลตะเคียนเตี้ย, ตำบลนาเกลือ/อำเภอศรีราชา: ตำบลทุ่งสุขลา, ตำบลบึง) กลุ่มบ้านใหญ่สง นายอิทธิพล คุณปลื้ม ลงสมัครรับเลือกตั้ง อิทธิพลในฐานะผู้อำนวยการและกรรมการบริหารพรรคพลังประชารัฐ กรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำนายกรัฐมนตรี อดีตต.น.อ.อดีตนายกเมืองพัทยา อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี 2 สมัย ตั้งแต่ พ.ศ. 2544-2551 โดยในพื้นที่เขต 6 เป็นพื้นที่ฐานอิทธิพลทางการเมืองของตระกูลคุณปลื้มมาอย่างยาวนาน เพราะเป็นพื้นที่ฐานเสียงของนางกุลสม คุณปลื้ม อดีตรัฐมนตรีกระทรวงวัฒนธรรม ภรรยาของนายสนธยา คุณปลื้ม แต่ครั้งนี้นางกุลสมไม่ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งให้อิทธิพลลงสมัครแทน โดยอิทธิพลเป็นบุตรชายคนที่ 4 ของกำนันเป๊าะ เป็นคนมีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ทางการเมือง มีวิสัยทัศน์ใจกว้างนักเลง (คล้ายกำนันเป๊าะ) มีประสบการณ์ทางการเมืองมาอย่างยาวนานในระยะยาวเขาอาจจะเป็นผู้ที่มีบทบาทหลักทางการเมืองในจังหวัดชลบุรีแทนผู้พ่อ (กำนันเป๊าะ)

- **เขต 7** (อำเภอบางละมุง: ตำบลหนองปรือ, ตำบลโป่ง, ตำบลเขาไม้แก้ว, ตำบลห้วยใหญ่) กลุ่มบ้านใหญ่สง นายปรเมศวร์ งามพิเชษฐ์ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี อดีตรองนายกเมืองพัทยา เป็นลูกชายนายสันตศักดิ์ จรุง งามพิเชษฐ์ หรือจรุง งามพิเชษฐ์ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ สังกัดพรรคพลังชล อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข อดีตสมาชิกวุฒิสภา จังหวัดชลบุรี อดีตแกนนำพรรคพลังชลปัจจุบันสังกัดพรรคพลังประชารัฐ ทั้งปรเมศวร์ งามพิเชษฐ์ และนายสันตศักดิ์ จรุง งามพิเชษฐ์ ถือเป็นเครือข่ายอำนาจระดับนำของตระกูลคุณปลื้ม มีความใกล้ชิดกับตระกูลคุณปลื้มมาอย่างยาวนานในพื้นที่เขต 7 เป็นพื้นที่อิทธิพลทางการเมืองเฉพาะของตระกูลงามพิเชษฐ์ เขามีฐานเศรษฐกิจการเมืองที่เข้มแข็ง มีประสบการณ์การเมืองในพื้นที่มาอย่างยาวนานในพื้นที่ เพราะปรเมศวร์ และสันตศักดิ์ ทำงานการเมืองสะสมทุนทางสังคมอย่างต่อเนื่อง

จนเป็นที่รู้จักของประชาชนอย่างกว้างขวาง ในการเลือกตั้งครั้งนี้มีการประเมินว่า ประเมศวร์เป็นตัวเต็งที่จะชนะการเลือกตั้งในเขต 7 เพื่อวิเคราะห์สาเหตุการพ่ายแพ้การเลือกตั้ง ส.ส. ของกลุ่มบ้านใหญ่ ถึง 3 เขตเลือกตั้ง

โดยผู้สมัครทั้ง 3 เขต เป็นบุคคลสำคัญใกล้ชิดตระกูลคุณปลื้ม และอยู่ในระดับแกนนำคนสำคัญกลุ่มบ้านใหญ่ทั้งสิ้น การพ่ายแพ้ใน 3 เขตการเลือกตั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่ามึนัยยะสำคัญทางการเมืองต่อกลุ่มบ้านใหญ่เป็นอย่างมาก เป็นสัญญาณทางการเมืองสำคัญของการเมืองและโครงสร้างอำนาจการเมืองแบบการเมืองชั่วคราวที่ผูกขาดอำนาจทางการเมืองในจังหวัดชลบุรีมาอย่างยาวนาน (ไอฟาร์ ถิ่นบางเตียว, 2554)

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัย พบว่าสาเหตุผลการศึกษาศาเหตุการพ่ายแพ้การเลือกตั้งของกลุ่มบ้านใหญ่ (ตระกูลคุณปลื้ม) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ข้อจำกัดการผลิตซ้ำโครงสร้างอำนาจ (reproduction power structure)

การผลิตซ้ำโครงสร้างอำนาจในที่นี้ หมายถึง การรักษาอำนาจ ขยายอำนาจ และการสืบทอดอำนาจของกลุ่มบ้านใหญ่ หลังทศวรรษ 2540 เป็นต้นมา กลุ่มบ้านใหญ่สามารถผลิตซ้ำโครงสร้างอำนาจได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสร้างเสถียรภาพทางการเมืองของกลุ่มบ้านใหญ่ได้อย่างมั่นคง สามารถควบคุมพื้นที่อำนาจ และควบคุมสภาพการเมืองทั้งระดับชาติ และระดับท้องถิ่นได้อย่างเบ็ดเสร็จ รวมถึงการสร้างเครือข่ายพันธมิตรทางการเมืองอย่างกว้างขวางในพื้นที่จังหวัดชลบุรีและภูมิภาคตะวันออก

การผลิตซ้ำโครงสร้างอำนาจของกลุ่มบ้านใหญ่ที่ผ่านมา ตั้งอยู่บนการเชื่อมโยงเครือข่ายอำนาจด้วยการกระจายผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจการเมืองให้แก่สมาชิกในเครือข่ายอำนาจ การสร้างและจัดระบบของคิกรูปถัมภ์ในการดูแลชีวิตประชาชนได้อย่างทั่วถึง รวมถึงกระบวนการสะสมทุนทางสังคมจนเป็นที่ยอมรับนับถือของประชาชนอย่างกว้างขวาง มีการสนับสนุนองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง (ธนวัฒน์ ศรีโษษฐ์, 2562)

แต่ในปัจจุบันกลุ่มบ้านใหญ่มีข้อจำกัดที่ไม่สามารถผลิตซ้ำโครงสร้างอำนาจได้เหมือนในอดีต ไม่ว่าจะเป็นการกระจายผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจการเมือง หรือ

การสร้างเครือข่ายอุปถัมภ์ให้ทั่วถึงเพื่อการดูแลประชาชนอย่างทั่วถึง แม้ว่ากลุ่มบ้านใหญ่จะมีความพยายามปรับเปลี่ยนการกระจายผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจการเมืองให้ประชาชนในกลุ่มต่าง ๆ อย่างทั่วถึงผ่านกิจกรรมเชิงนโยบายสาธารณะในท้องถิ่นผ่านองค์กรปกครองท้องถิ่นภายในจังหวัด เช่น การส่งเสริมการท่องเที่ยว การส่งเสริมกิจกรรมสันตนาการกีฬา (ฟุตบอล การแข่งรถ วิ่งมาราธอน) งานประเพณี วัฒนธรรม ฯลฯ

แต่ก็ยังไม่สามารถขยาย ประสานเชื่อมร้อย สร้างเครือข่ายในกลุ่มประชาชนได้ทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง ประโยชน์ส่วนใหญ่ยังคงตกอยู่ในบรรดากลุ่มคนในที่เป็นสมาชิกเครือข่ายอำนาจ และพันธมิตรทางการเมืองภายใต้โครงสร้างอำนาจของกลุ่มบ้านใหญ่เป็นหลัก และมีการกีดกันกลุ่มคนนอกเครือข่ายของกลุ่มบ้านใหญ่ เพราะเกรงว่ากลุ่มคนนอกจะดึงผลประโยชน์ที่กลุ่มตนเองได้รับจากกลุ่มบ้านใหญ่

โดยแกนนำกลุ่มบ้านใหญ่ก็จะมีการสร้างกลุ่มการเมืองย่อยเป็นฐานอำนาจ และสร้างเครือข่ายอำนาจของตนเฉพาะกลุ่ม เพื่อสร้างการต่อรองกับกลุ่มบ้านใหญ่ โดยแกนนำกลุ่มการเมืองย่อยจะมีการผลิตซ้ำโครงสร้างอำนาจย่อยของตนอย่างต่อเนื่องเพื่อกระชับความสัมพันธ์เชิงอำนาจผ่านกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง มีการจัดสร้างเครือข่ายอำนาจการเมืองกลุ่มย่อยภายในเขตพื้นที่ ฯลฯ สร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มตนเองมากกว่าการช่วยผลิตซ้ำโครงสร้างอำนาจในภาพใหญ่ของกลุ่มบ้านใหญ่ (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, 24 มีนาคม 2562, สัมภาษณ์)

ประเด็นต่อมาที่ทำให้การผลิตซ้ำโครงสร้างอำนาจของกลุ่มบ้านใหญ่มีข้อจำกัดคือภาพลักษณ์และพฤติกรรมของคนใกล้ชิดบางกลุ่มบางคน ที่เป็นเครือข่ายพันธมิตรทางการเมืองของกลุ่มบ้านใหญ่ที่ไปสร้างภาพลักษณ์และพฤติกรรมในทางลบ สร้างความไม่พอใจกับประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ภายในจังหวัดจนกลายเป็นภาพจำในด้านลบของกลุ่มบ้านใหญ่ กลุ่มคนเหล่านี้เมื่อไปทำอะไรที่ไม่ดีไม่ถูกต้องแล้วมักอ้างความใกล้ชิดกับกลุ่มบ้านใหญ่ในลักษณะต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเกรงกลัว ความเกรงใจ และสยบยอม ภาพลักษณ์และพฤติกรรมของคนใกล้ชิดบางกลุ่มบางคนได้สร้างผลกระทบในทางลบต่อภาพลักษณ์ของกลุ่มบ้านใหญ่ไปด้วยกลายเป็นภาพจำในความรู้สึกของประชาชนที่มีต่อกลุ่มบ้านใหญ่

ในขณะที่ภาพลักษณ์ของแกนนำหลักรุ่น 2 ของกลุ่มบ้านใหญ่ อย่างสนธยา วิชา และอิทธิพล กลับมีภาพลักษณ์ที่ดีตรงกันข้ามกับภาพลักษณ์และพฤติกรรม

ของคนใกล้ชิดบางกลุ่มบางคน ทั้งสนธิยา วิทยา อธิพิพล และเครือญาติ เช่น ทิดเล็ก สมชาติ คุณปลื้ม ยังเป็นที่เคารพรัก ยอมรับนับถือของประชาชนอย่างกว้างขวางโดยเฉพาะกลุ่มประชาชนในพื้นที่บางแสน หนองมน อ่างศิลา ต่างให้ความรัก ความศรัทธา ความเชื่อถือ ภาพลักษณ์ที่ดีของคนในตระกูลคุณปลื้มเป็นจุดแข็งสำคัญที่กลุ่มบ้านใหญ่ที่สามารถครองใจคนได้ สะท้อนจากคำสัมภาษณ์ (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, 29 มีนาคม 2562, สัมภาษณ์)

“ก้านั้นเป๊าะเขาเลี้ยงลูกดีนะ....ลูกๆ เขาน่ารักทุกคน...สุขภาพอ่อนนุ่ม...ไม่ถือตัวเลย...ความไม่พอใจต่อบ้านใหญ่ส่วนใหญ่มาจากคนรอบข้างเขาแน่...ไปทำอะไรไม่ได้....เขาก็อ้างนาย...อ้างบ้านใหญ่...ชื่อเสียงเสียหายกับคนพวกนี้เยอะ”

หลังจากก้านั้นเป๊าะลดบทบาททางการเมืองนำไปสู่ภาวะข้อจำกัดการผลิตซ้ำโครงสร้างอำนาจของกลุ่มบ้านใหญ่ที่ไม่สามารถกระจายผลประโยชน์ให้แก่ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึง ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจการเมืองส่วนใหญ่ตกอยู่ในกลุ่มคนใกล้ชิด และเครือข่ายพันธมิตรมากกว่าประชาชนทั่วไป และมีการสถาปนาการเมืองเมืองย่อยเพื่อสร้างฐานอำนาจของกลุ่มคนใกล้ชิดเพื่อการครองใจในโครงสร้างอำนาจใหญ่ รวมถึงพฤติกรรมของเครือข่ายพันธมิตรทางการเมืองกลุ่มบ้านใหญ่บางกลุ่มบางคนที่เป็นไปสร้างภาพลักษณ์และพฤติกรรมในทางลบแล้วอ้างกลุ่มบ้านใหญ่สร้างความไม่พอใจกับประชาชนกลุ่มต่าง ๆ สะสมเป็นเวลายาวนาน เป็นสาเหตุหนึ่งในหลายสาเหตุซึ่งมีผลสัมพันธ์กับการเลือกตั้งครั้งนี้ (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, 31 มีนาคม 2562, สัมภาษณ์)

2) การขยายตัวของชนชั้นกลาง (middle class) ในจังหวัดชลบุรี

หลังทศวรรษ 2550 จังหวัดชลบุรีมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจนำไปสู่การขยายตัวของชนชั้นกลางและการเติบโตขึ้นของสังคมผู้ประกอบการ อันมีผลต่อการเลือกตั้งที่ผ่านมาโดยเฉพาะพื้นที่ 3 เขตเลือกตั้งที่กลุ่มบ้านใหญ่พ่ายแพ้ เมื่อวิเคราะห์ไปถึงกลุ่มคนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งพบว่าประชากรส่วนใหญ่ใน 3 เขตนี้ เป็นกลุ่มชนชั้นกลางที่ย้ายถิ่นฐานมาตั้งรกรากใหม่ในพื้นที่ เป็นกลุ่มคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ และอาศัย

เป็นชุมชนรูปแบบใหม่ เช่น หมู่บ้านจัดสรร คอนโดมิเนียม อพาร์ทเมนท์ เป็นต้น มีอาชีพที่หลากหลายตั้งแต่เป็นผู้ประกอบการอิสระทั้งขนาดเล็ก กลาง และขนาดใหญ่ หรือเป็นพนักงานบริษัทตั้งแต่ระดับผู้ปฏิบัติการ (Blue Collar) ถึงผู้บริหาร (White Collar) ตลอดจนถึงนักศึกษาที่ผู้ความชำนาญพิเศษ เช่น แพทย์ วิศวกร ตำรวจ ครู อาจารย์ ฯลฯ เป็นกลุ่มคนที่กลุ่มบ้านใหญ่เข้าไม่ถึง แม้ว่าจะมีความพยายามสร้างการเมืองเชิงนโยบาย การเมืองวัฒนธรรมผ่านองค์กรปกครองท้องถิ่น นักการเมืองในเครือข่ายแต่ยังมีข้อจำกัดในการเข้าถึง

โลกทัศน์ทางการเมืองชนชั้นกลางกลุ่มนี้จะให้ความสำคัญต่อความก้าวหน้าในชีวิต ความสำเร็จ และความมั่งคั่งของสถานะทางเศรษฐกิจของตนเอง เป็นกลุ่มคนที่ต้องการระบบการเมืองที่มีเหตุผลอธิบายได้มีความคาดหวังต่อรัฐบาลที่มีธรรมาภิบาลทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น คาดหวังต่อประสิทธิภาพในการบริหาร คาดหวังต่อนโยบายที่เป็นสาธารณะประโยชน์ ในฐานะผู้เสียภาษีให้รัฐบาล และรัฐบาลต้องคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะมากกว่าผลประโยชน์ตนเองและพวกพ้อง พวกเขา มักจะมีท่าทีจะไม่พอใจต่อการผูกขาดอำนาจของรัฐบาลในระดับต่าง ๆ รวมถึงการสืบทอดอำนาจ การบริหารที่ไม่มีธรรมาภิบาล ตรวจสอบไม่ได้ ตลอดจนการแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของบรรดานักการเมืองและข้าราชการทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

กลุ่มชนชั้นกลางจึงเป็นประชากรกลุ่มใหม่ของจังหวัดชลบุรีที่ไม่มีความผูกพันอันใดกับกลุ่มบ้านใหญ่ ถือว่าเป็น "กลุ่มคนนอก" ที่อยู่นอกโครงสร้างอำนาจของกลุ่มบ้านใหญ่ พวกเขาจึงกลายเป็นประชากรที่มีอิสระในการตัดสินใจทางการเมือง ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างอำนาจท้องถิ่นของกลุ่มบ้านใหญ่ อิทธิพลทางการเมืองของกลุ่มบ้านใหญ่ไม่สามารถควบคุมการตัดสินใจทางการเมืองของประชากรกลุ่มนี้ได้ ทั้งนี้กลุ่มชนชั้นกลางเป็นกลุ่มคนที่ดูแลตัวเองได้ ไม่จำเป็นต้องพึ่งพากลุ่มบ้านใหญ่ หรือไม่จำเป็นต้องเบียดเสียดตนเองเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของระบบอุปถัมภ์ (Patronage System) ของกลุ่มบ้านใหญ่ พวกเขาเป็นกลุ่มคนที่มีวิถีคิดการตัดสินใจทางการเมือง มีวัฒนธรรมการเมือง มีพฤติกรรมการเมืองเฉพาะของตนเอง และที่สำคัญอุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มชนชั้นกลางไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมการเมืองและแบบแผนความสัมพันธ์เชิงอำนาจภายใต้โครงสร้างอำนาจการเมืองท้องถิ่นแบบเดิมที่รวมศูนย์อำนาจไว้ในมือกลุ่มบ้านใหญ่ (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม,

20 มีนาคม 2562, สัมภาษณ์) พวกเขา มีแบบแผนพฤติกรรมในการสร้างเครือข่ายอำนาจ (power-networks) แบบใหม่ในการพึ่งพาอาศัยดูแลกันด้วยการสร้างกลไกสร้างเครือข่ายอำนาจแนวราบ

การศึกษาพบว่า กลุ่มชนชั้นกลางอาศัยการสร้างเครือข่ายอำนาจแนวราบที่โยงใยซับซ้อนแต่ทรงพลังอำนาจ และสามารถในการช่วยเหลือดูแลกันของกลุ่มชนชั้นกลาง การสร้างเครือข่ายอำนาจแนวราบของกลุ่มชนชั้นกลางจะอาศัยความสัมพันธ์จากสถาบันการศึกษา โครงการฝึกอบรม (เพื่อนร่วมรุ่น) ความสนใจในงานอดิเรก กีฬา ทำงานในองค์กรเดียวกัน ฯลฯ จนเกิดความไว้วางใจกัน สนับสนุนเป็นเพื่อน เป็นกลุ่มก่อนเดียว (ความพวักเดียวกัน) การผลิตซ้ำความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เป็นการสะสมทุนทางสังคมของกลุ่มชนชั้นกลาง และถูกแปรผันมาเป็นการช่วยเหลือกันในกลุ่ม เช่น มีเพื่อนร่วมรุ่นสมัยเรียนปริญญาโทเป็นผู้กำกับคอยดูแลเรื่องความปลอดภัยในชีวิตเบื้องต้น มีเพื่อนเป็นผู้จัดการธนาคารคอยให้คำปรึกษาเรื่องปัญหาด้านการเงิน มีเพื่อนสมัยมัธยมเป็นอาจารย์คอยดูแลเรื่องเข้าเรียนของบุตรหลาน มีรุ่นน้องเป็นหมอคอยดูแลให้คำปรึกษาเรื่องสุขภาพ มีเพื่อนที่เป็นนายควม อัยการ ผู้พิพากษา คอยดูแลให้คำปรึกษาเรื่องคดีความ ฯลฯ ปรากฏว่าเครือข่ายอำนาจแนวราบของชนชั้นกลางสามารถสร้างกลไกในการดูแลช่วยเหลือกันอย่างรอบด้านในขณะที่กลไกของระบบอุปถัมภ์ของกลุ่มบ้านใหญ่จึงมีข้อจำกัดกับคนกลุ่มนี้ (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, 25 มีนาคม 2562, สัมภาษณ์)

กลุ่มชนชั้นกลางในจังหวัดชลบุรีมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นตามอัตราเร่งของการขยายตัวของเศรษฐกิจและสถานะความเป็นเมืองของจังหวัดชลบุรี ในระยะยาวกลุ่มชนชั้นกลางจะกลายเป็นประชากรกลุ่มใหญ่ที่มีผลต่อสถานะความสัมพันธ์เชิงอำนาจในโครงสร้างอำนาจทางการเมืองของกลุ่มบ้านใหญ่อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, 22 มีนาคม 2562, สัมภาษณ์)

ทั้งนี้การศึกษาของผู้เขียนพบว่าสภาพการดำรงชีวิตของกลุ่มชนชั้นกลางพบว่า ปัญหาชีวิตทางเศรษฐกิจการเมืองของพวกเขา มีความซับซ้อนมากกว่าชาวบ้านทั่วไป และปัญหาที่ซับซ้อนนั้นผูกโยงกับการเมืองระดับประเทศ นโยบายของรัฐบาล เสถียรภาพของรัฐบาล ฯลฯ ภายใต้ความซับซ้อนของปัญหานั้นผู้นำท้องถิ่น หรือนักการเมืองท้องถิ่นไม่สามารถช่วยเหลือดูแลกลุ่มชนชั้นกลางในลักษณะอุปถัมภ์แบบดั้งเดิมได้ ทำให้ไม่มีความความสัมพันธ์ต่อกันระหว่างนักการเมืองกับกลุ่มชนชั้นกลาง

ในการเลือกตั้งกลุ่มชนชั้นกลางจึงอาศัยมาตรการวัดการตัดสินใจทางการเมืองผ่านนโยบายสาธารณะและผลงานที่ผ่านมาของนักการเมืองเป็นฐานในการตัดสินใจในการเลือกตั้ง (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, 21 มีนาคม 2562, สัมภาษณ์)

ปรากฏการณ์ดังกล่าว ซาตินี สนพลาย (2562) อธิบายว่าการเลือกตั้งที่ผ่านมาแสดงให้เห็นแล้วว่าการแข่งขันทางการเมืองสนามชลบุรีไม่ใช่ของตายของตระกูลคุณปลื้มเหมือนในอดีต ชัยชนะของพรรคอนาคตใหม่ใน 3 เขตเลือกตั้งเป็นสัญญาณสำคัญของการเมืองท้องถิ่นจังหวัดชลบุรีที่กำลังบอก่วิธีทำงานการเมืองของตระกูลคุณปลื้มที่ผ่านมาไม่สามารถจับใจคนชลบุรีได้อีกต่อไป

เนื่องจากชลบุรีกำลังอยู่ในสถานะที่มีความเปลี่ยนแปลงเปลี่ยนแปลงผ่านทั้งในแง่องค์ประกอบประชากร การขยายตัวของชนชั้นกลาง และฐานะทางเศรษฐกิจของคนชลบุรีจำนวนไม่น้อยตัดสินใจเลือกตั้งด้วยเหตุผลเชิงนโยบายมากกว่าความสัมพันธ์ในเชิงบุคคลและไม่ได้ยึดโยงกับการเมืองเชิงพื้นที่ภูมิศาสตร์แบบเดิม ซึ่งเป็นจุดแข็งที่กลุ่มตระกูลคุณปลื้มใช้ต่อสู้มาโดยตลอด การขยายตัวของชนชั้นกลางในจังหวัดชลบุรีที่มีผลการเลือกตั้งครั้งนี้และอาจส่งผลกระทบต่อสถานะโครงสร้างอำนาจท้องถิ่นของกลุ่มบ้านใหญ่ในอนาคต และลักษณะของพัฒนาการของระบอบประชาธิปไตยในท้องถิ่นหลังจากนี้จะเข้าสู่ระยะเปลี่ยนผ่านของระบอบประชาธิปไตยในท้องถิ่นโดยมีชนชั้นกลางเข้ามามีบทบาททางการเมืองมากขึ้น

3) กลุ่มคนรุ่นใหม่/ เทคโนโลยี/ กับการเมืองในจังหวัดชลบุรี

ในศตวรรษที่ 21 เทคโนโลยี Social Media มีบทบาทสำคัญในการเมืองของหลายประเทศเป็นส่วนสำคัญต่อผลแพ้ชนะการเลือกตั้ง พลิกสถานการณ์การเมืองจากผู้แพ้กลายเป็นผู้ชนะได้ในชั่วข้ามคืน สำหรับประเทศไทยซึ่งว่างเว้นการเลือกตั้งมาตั้งแต่ปี 2554 ภายใต้บรรยากาศเผด็จการอำนาจนิยม ปิดกั้นสิทธิเสรีภาพประชาชนมากกว่า 5 ปี กลไกระบอบถ่วงดุลและองค์กรตรวจสอบไร้ประสิทธิภาพในการทำงาน ทุกองค์กรตกอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลทหาร เสรีภาพในการแสดงออกทางการเมืองถูกปิดกั้น Social Media จึงเป็นช่องทางระบายออกและช่องทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้อย่างดี (ลมกรด, 2562)

ในแง่การพัฒนาประชาธิปไตย เทคโนโลยี Social Media มีผลทำให้ประเทศไทยเข้าสู่ยุค Smart Democracy ทำให้พรรคการเมืองมีความสำคัญน้อยลง

เพราะกว่าพรรคการเมืองจะได้รับการเลือกตั้ง และนำเอาความเห็นของประชาชนมาเป็นนโยบายต้องใช้เวลานาน ในขณะที่เทคโนโลยี Social Media ทำให้ประชาชนไปเป็นประชาธิปไตยโดยตรงของคนเพราะทุกคนสามารถมีส่วนร่วมมากขึ้น (ลมกรด, 2562)

นอกจากบทบาทเทคโนโลยี Social Media ที่อิทธิพลต่อการเมืองไทย ปฏิเสธไม่ได้ว่าการเลือกตั้งครั้งนี้กระแสคนรุ่นใหม่ในฐานะ New Voter ซึ่งมีอยู่ประมาณ 6-7 ล้านคนเป็นฐานคะแนนเสียงขนาดใหญ่ เป็นกลุ่มประชากรที่ไม่เคยผ่านการเลือกตั้งเนื่องจากประเทศไทยไม่มีการเลือกตั้งมานานหลายปีตั้งแต่ พ.ศ. 2554-2562 (พลิชฐ์ไชยวัฒน์, 2562) โดยกลุ่มคนรุ่นใหม่เป็นกลุ่มที่เข้าถึงเทคโนโลยีในชีวิตประจำวันอยู่ในโลกเสมือนจริง (Virtual Reality) ในการทำงาน เรียน ติดต่อสื่อสาร รวมแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอย่างตรงไปตรงมา โดยเฉพาะความไม่พอใจต่อสภาพเศรษฐกิจการเมืองไทยที่ผ่านมา โหยหาการเปลี่ยนแปลง ตั้งคำถามเสรีภาพ ความเสมอภาค และอนาคตที่ดีกว่าของชีวิตตนเอง และความเป็นธรรมทางสังคม

เทคโนโลยี Social Media และกระแสคนรุ่นใหม่ กลายเป็นตัวแปรสำคัญในการเลือกตั้งครั้งนี้ สนามรบบการเมืองเปลี่ยนไปจากรูปแบบเดิมที่อยู่ในพื้นการเลือกตั้งและอาศัยกลไกการเมืองแบบเดิม เช่น หัวคะแนน นักการเมืองท้องถิ่น เครือข่ายอำนาจ ฯลฯ มาสู่สนามรบในโลกเสมือนจริงผ่านเทคโนโลยีเครื่องมือสื่อสาร รวมถึงการให้ความสำคัญกับบทบาททางการเมืองของกลุ่มคนรุ่นใหม่

สถานการณ์ดังกล่าวกดดันให้ทุกพรรคการเมืองต้องปรับเปลี่ยนเกมและปรับยุทธศาสตร์ทางการเมืองหันมาให้ความสำคัญกับสนามรบบการเมืองรูปแบบใหม่ และกลุ่มคนรุ่นใหม่มากขึ้น ตัวอย่างที่ชัดเจนในการเลือกตั้งครั้งนี้ คือ พรรคอนาคตใหม่ที่เห็นปรากฏการณ์ดังกล่าวและอาศัยโอกาสนี้ที่บุกเบิกการหาเสียงผ่านช่องทาง Social Media เช่น facebook, line, twitter เป็นต้น ถือว่าสร้างการสื่อสารทางการเมือง (Political Communication) โดยตรงไปยังประชาชนผ่านเทคโนโลยี

พรรคอนาคตใหม่ที่ให้ความสำคัญกับคนรุ่นใหม่ค่อนข้างมากเมื่อเปรียบเทียบกับพรรคการเมืองอื่น การใช้เทคโนโลยีในการหาเสียงในการเลือกตั้งครั้งนี้จึงเกิดเป็นกระแสการเมืองของพรรคอนาคตใหม่ เช่น “ปรากฏการณ์ฟ้ารักพอ” หรือ “save ธรรมชาติ” เป็นต้น หรือกรณีพรรคเพื่อไทยต้องสร้างกลุ่ม “เพื่อไทยพลัส” เพื่อเอาใจ

คนรุ่นใหม่ที่นิยมพรรคหรือรักษาสถาบันคะแนนคนรุ่นใหม่ของตนเองเอาไว้ หรือไม่แปรพักตร์หันไปสนับสนุนพรรคอนาคตใหม่ หรือแม้กระทั่งพรรคประชาธิปไตยที่มีกลุ่มเยาวชนประชาธิปไตยอยู่เดิมแล้วก็ต้องปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ให้ทันสมัยเพื่อเอาใจคนรุ่นใหม่ในรูปของกลุ่ม “NEW DEM” เป็นต้น

สำหรับกระแสคนรุ่นใหม่ในจังหวัดชลบุรีก็เติบโตตามไปตามกระแสคนรุ่นใหม่ในภาพรวมของไทย โดยเฉพาะบทบาทของคนหนุ่มสาวในมหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยหลักในภาคตะวันออกมีนิสิตกว่า 4 หมื่นคน และมีการร่วมกลุ่มของนิสิตอยู่หลายกลุ่มกิจกรรม เช่น กลุ่มลูกชาวบ้าน กลุ่มบางแสนดินแดนเสรี กลุ่มโง่งง กลุ่มปรัชญาโต๊ะกลม บูรพาลมไทย เราร์กษบูรพา ฯลฯ โดยกลุ่มเหล่านี้จะทำกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ ตามความสนใจของกลุ่มตนเอง (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, 31 มีนาคม 2562, สัมภาษณ์) ในความสนใจนั้นมีหลายกลุ่มที่พุ่งเป้ากิจกรรมไปที่การแสดงบทบาททางการเมืองอย่างเข้มข้นหลังรัฐประหาร 2557 ในการต่อต้านรัฐประหารต่อต้าน คสช. เรียกร้องสิทธิเสรีภาพ และประชาธิปไตย จนหลายกรณีได้มีการเชิญแกนนำกลุ่มไปปรับทัศนคติหลายครั้งจากฝ่ายความมั่นคง ตำรวจสันติบาลและท้องที่ อยู่เป็นระยะ ๆ จนถึงปัจจุบัน

สำหรับสภาพการเมืองภายในจังหวัดชลบุรี กลุ่มคนรุ่นใหม่ก็มีความรู้สึกไม่พอใจสภาพการผูกขาดอำนาจทางการเมืองของกลุ่มบ้านใหญ่ เป็นภาพจำในด้านลบของกลุ่มคนหนุ่มสาว มีการตั้งคำถามต่อลักษณะการเมืองที่ผูกขาดอยู่ในมือชนชั้นนำ ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง สะท้อนความอึดอัดต่อลักษณะโครงสร้างอำนาจการเมืองภายในจังหวัดที่มีลักษณะรวมศูนย์อำนาจอยู่ในมือของชนชั้นนำท้องถิ่นเพียงกลุ่มเดียวของกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่พร้อมกับการเปลี่ยนแปลง

ในระยะต้นของการหาเสียงเลือกตั้งกลุ่มบ้านใหญ่ไม่ได้มีความสำคัญกับคนรุ่นใหม่ หรือใช้เทคโนโลยีในการเมืองมากนัก เนื่องจากกลุ่มบ้านใหญ่มั่นใจในฐานการเมืองแบบจัดตั้งผ่านเครือข่ายนักการเมืองในพื้นที่เป็นหัวคะแนนหลัก มีฐานเสียงจัดตั้งที่แน่นอน และเชื่อมั่นในศักยภาพของตัวแทนที่ส่งสมัครรับเลือกตั้งคิดว่า จะกุมชัยชนะทุกเขตเลือกตั้งทั้งจังหวัด 8 เขต แต่หลังจากกระแสคนรุ่นใหม่ที่หันมาสนใจการเมืองและการเลือกตั้งครั้งนี้มากเป็นพิเศษจนเป็นปรากฏการณ์สำคัญของการเมืองไทยในเวลานี้ สถานการณ์ดังกล่าวกดดันให้กลุ่มบ้านใหญ่ต้องเล่นเกมการเมืองกับคนรุ่นใหม่ ด้วยการจัดตั้งกลุ่ม “New Gen เราร์กษชลบุรี” โดยอาศัย

ช่องทาง facebook ในการสร้างพื้นที่การสื่อสารทางการเมืองกับคนรุ่นใหม่จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2561 (<https://www.facebook.com/newgenwelovechonburi/>)

“New Gen เยาวรัทชลบุรี” เป็นกลุ่มจัดตั้งของกลุ่มบ้านใหญ่ เพื่อสร้างเครือข่ายกับเยาวชนในพื้นที่ผ่านกิจกรรมในหลายรูปแบบ เช่น ค่ายเยาวชนกับการพัฒนา EEC การสร้างเครือข่ายระหว่างชุมชนกับเครือข่ายองค์กรงดเหล้าจังหวัดชลบุรี และเวทีปฏิญาณตนงดเหล้าเข้าพรรษา ฯลฯ โดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยนักกิจกรรมที่มีประสบการณ์มาพอสมควร (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, 31 มีนาคม 2562, สัมภาษณ์)

แต่โดยรวมแล้ว “New Gen เยาวรัทชลบุรี” ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เพราะเป็นกลุ่มจัดตั้งไม่ได้เกิดจากความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มคนรุ่นใหม่อย่างอิสระ การขับเคลื่อนกิจกรรมยังไม่เข้าใจหรือสะท้อนความคิดของคนรุ่นใหม่อย่างแท้จริง ไม่มีงบประมาณสนับสนุนที่เพียงพอ ทั้งนี้การจัดกิจกรรมของกลุ่มยังมีลักษณะจัดตั้งเพื่อประชาสัมพันธ์ให้กับกลุ่มบ้านใหญ่เป็นสำคัญ ไม่เป็นธรรมชาติของการเกิดกลุ่มกิจกรรมคนรุ่นใหม่แบบกลุ่มอื่น ๆ ที่มีความเป็นตัวของตัวเองตามธรรมชาติของเด็กและเยาวชนในวัยนี้ เป็นการเล่นเกมการเมืองกับกระแสคนรุ่นใหม่เท่านั้น (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, 29 มีนาคม 2562, สัมภาษณ์)

กล่าวโดยสรุป กลุ่มบ้านใหญ่ยังไม่ได้ใจ และไม่สามารถเข้าถึงคนรุ่นใหม่ในจังหวัดอย่างแท้จริง เมื่อเปรียบเทียบกับพรรคอนาคตใหม่ หรือกลุ่มคนรุ่นใหม่อื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองหรือกิจกรรมสาธารณะทางสังคม กลุ่มบ้านใหญ่ไม่สามารถปรับกลยุทธ์ทางการเมืองได้ทันเวลาที่ท่ามกลางสถานการณ์ใหม่ และประเด็นสำคัญ คือ ภาพจำของคนรุ่นใหม่ต่อลักษณะการเมืองในจังหวัดชลบุรีในอดีต เป็นสิ่งที่พวกเขาตั้งคำถามและอยากเห็นการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้กลุ่มบ้านใหญ่เองก็ประเมินกลุ่มคนรุ่นใหม่กับเทคโนโลยีต่ำไปในการเลือกตั้งครั้งนี้ การให้น้ำหนักของฐานคะแนนเสียงที่กลุ่มบ้านใหญ่ให้ความสำคัญ คือ คะแนนจัดตั้งของนักเมืองที่เป็นเครือข่ายพันธมิตรมากกว่าคะแนนเสียงของคนรุ่นใหม่ที่เป็น New Voter กลุ่มคนรุ่นใหม่จึงส่งสัญญาณทางการเมืองถึงกลุ่มบ้านใหญ่ ผ่านการเลือกตั้งครั้งนี้ว่าพวกเขาต้องการการเปลี่ยนแปลง พวกเขาไม่ต้องการเห็นจังหวัดเขามีกារผูกขาดอำนาจทางการเมืองไว้ในมือคนกลุ่มเดียว

4) การย้ายพรรคจากพรรคพลังชลมาสังกัดพรรคพลังประชาชน

การจัดตั้งพรรคการเมืองพลังชลในฐานะพรรคการเมืองท้องถิ่นที่ตั้งโดยกลุ่มบ้านใหญ่หลังจากย้ายออกมาจากพรรคไทยรักไทย พรรคชาติไทย และพรรคภูมิใจไทยตามลำดับ ในช่วงกลางทศวรรษ 2550 เพื่อพยายามรักษาสถานะความเป็นกลางทางการเมืองของกลุ่มบ้านใหญ่ท่ามกลางความขัดแย้งทางการเมืองในเวลานั้นที่มีการแบ่งขั้วการเมืองกันอย่างชัดเจนทั้งในส่วนของพรรคการเมืองและประชาชน

การที่จะเลือกข้างใดข้างหนึ่งของกลุ่มบ้านใหญ่อาจจะกระทบต่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจการเมืองของกลุ่มและเครือข่ายพันธมิตรทางการเมือง กลุ่มบ้านใหญ่จึงพยายามรักษาความเป็นกลางทางการเมืองเพื่อไม่ให้กระทบความสัมพันธ์ในด้านลบกับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเพื่อรักษาสัมพันธภาพกับทุกฝ่าย หรือคู่ขัดแย้งทั้ง 2 ฝ่าย เพื่อรอจังหวะและโอกาสทางการเมืองของกลุ่มที่สามารถเข้าได้ทั้ง 2 ฝ่าย เป็นวายุทธศาสตร์การเมืองแบบเลือกข้างฝ่ายชนะอยู่เสมอ เพื่อความชอบธรรมของความเป็นกลางของกลุ่มบ้านใหญ่ท่ามกลางความขัดแย้ง ไม่มีทางเลือกอื่นใดที่เหมาะสมไปกว่าการตั้งพรรคการเมืองของตนเองโดยอาศัยฐานจากจังหวัดชลบุรีที่กลุ่มบ้านใหญ่กุมสภาพการเมืองได้

พรรคพลังชลจึงกลายเป็นพรรคการเมืองที่แรงสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง สามารถเป็นฐานในการทำงานระดับชาติของกลุ่มบ้านใหญ่ได้อย่างมั่นคง และการปรับกลยุทธ์ทางการเมืองและกลไกทางการเมืองใหม่ทำให้กลุ่มบ้านใหญ่สามารถปลุกกระแสท้องถิ่นนิยม (Localism) ของชาวชลบุรีได้อย่างกว้างขวาง สะท้อนจากป้ายหาเสียงของพรรคพลังชล

“บ้านของเรา....พรรคของเรา”

“พลังชน....คนบ้านเดียวกัน”

“เราพร้อมที่จะทำงานเพื่อชาวชลบุรีอย่างแท้จริง....มาร่วมกัน

สร้างบ้านของเรา....พรรคของชาวชลบุรีทุกคน”

กระแสพรรคพลังชลมีผลต่อสถานะโครงสร้างอำนาจของกลุ่มบ้านใหญ่ที่เกิดภาวะสั่นคลอนก่อนหน้านี้ให้กลับมามีเอกภาพอีกครั้ง สามารถที่จะประสานและเชื่อมรวมกันได้อีกครั้งหนึ่งผ่านพรรคพลังชล ดังจะเห็นได้จากชัยชนะในการเลือกตั้งระดับ

ชาติช่วงกลางทศวรรษ 2550 และผลักดันให้คนในเครือข่ายเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีได้อีกครั้งหนึ่ง ซึ่ง ไม่เพียงแต่ความสำเร็จในการช่วงชิงพื้นที่ทางการเมืองในระดับชาติเท่านั้น ในทางการเมืองท้องถิ่นกลุ่มบ้านใหญ่และเครือข่ายพันธมิตรก็สามารถเข้าไปช่วงชิงอำนาจทางการเมืองคืนจากกลุ่มเครือข่ายอำนาจใหม่ในหลายพื้นที่ที่มีการสถาปนาอำนาจขึ้นมาเป็นกลุ่มการเมืองใหม่และพยายามต่อสู้ช่วงชิงอำนาจกับกลุ่มบ้านใหญ่ ในภาพรวมของการเมืองภายในจังหวัด พบว่า กลุ่มบ้านใหญ่ยังสามารถรักษาพื้นที่ทางการเมืองท้องถิ่นที่สำคัญ ๆ เอาไว้ได้เกือบทั้งหมดอีกครั้งหนึ่ง หลังจากการตั้งพรรคพลังชล

การเลือกตั้งปี 2554 พรรคพลังชลได้สร้างประวัติศาสตร์การเมืองไทยด้วยชัยชนะการเลือกตั้งถึง 6 เขตเลือกตั้งในจังหวัดชลบุรี ทั้งที่ก่อนหน้านี้กลุ่มบ้านใหญ่พ่ายแพ้การเลือกตั้งให้กับพรรคประชาธิปัตย์ทุกเขต

- เขต 1 นายสุชาติ ชมกลิ่น “เฮ้ง...ใจถึง - ฟังได้”
- เขต 2 นายอุกฤษณ์ ตันสวัสดิ์ “นายกอุ้ย...นักเลงเรียกพี่”
- เขต 3 นายรณเทพ อนุวัฒน์ “ทนายหนวดในตำนาน”
- เขต 5 นายพันธุ์ศักดิ์ เกตุวัตตา “เปียร์ใหญ่ บางพระ”
- เขต 6 นางสุกมล คุณปลื้ม “ซ้อใหญ่”
- เขต 7 นายปรเมศวร์ งามพิเชษฐ์ “เปียร์เล็ก พัทยา”

รวมถึงชัยชนะการเลือกตั้งนายก อบจ.ชลบุรี 2 สมัยที่พรรคพลังชลส่งนายวิทยา คุณปลื้ม ลงสมัครรับเลือกตั้ง นายกอบจ.ชลบุรี และได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งทั้ง 2 สมัย ครั้งแรกชนะนายอารยะ วิวัฒน์วานิช และครั้งที่ 2 ชนะนายประมวณ เอมเปีย ที่ลงสมัครในนามพรรคประชาธิปัตย์

การที่อำนาจของกลุ่มบ้านใหญ่ในนามพรรคพลังชล ยิ่งทำให้มีเสียงสนับสนุนจากคนชลบุรีเพิ่มมากขึ้น ดอกย่ำกับชัยชนะของพรรคพลังชลและการกลับมาอย่างยิ่งใหญ่ของกลุ่มบ้านใหญ่หลังจากกำหนดเป้าต้องหลบหนีคดี แต่การเลือกตั้งในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2562 ที่ผ่านมากลุ่มบ้านใหญ่กลับประกาศวันพรรคพลังชล โดยจะย้ายผู้สมัครที่ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มบ้านใหญ่ทั้งหมดไปลงสมัคร ส.ส. ในนามพรรคพลังประชารัฐ นายพันธุ์ศักดิ์ เกตุวัตตา แกนนำคนสำคัญของกลุ่มบ้านใหญ่ และหนึ่งในผู้สมัคร ส.ส. ของพรรคพลังประชารัฐ ได้สื่อสารการเมืองถึงประชาชนในจังหวัดชลบุรีผ่านช่องทาง Facebook ส่วนตัวยืนยันว่าการเลือกตั้งครั้งนี้

กลุ่มบ้านใหญ่จะย้ายไปลงสมัคร ส.ส. ในนามพรรคพลังประชาชน แต่การเลือกตั้งครั้งต่อไปก็จะกลับมาลงสมัครในนาม “พรรคพลังชล” อีกครั้ง

“จังหวัดชลบุรีเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอำเภอศรีราชา พรรคพลังชลเราเป็นพรรคเล็ก อาจจะมีพลังไม่พอในการผลักดันโครงการต่าง ๆ ในฐานะคนในพื้นที่ แต่พลังชลก็ไม่ได้ไปไหน ยังอยู่ เพียงแต่เราหยุดส่งผู้สมัครเพียงสมัยนี้สมัยเดียวครับ โอกาสที่เราจะนำปัญหาต่าง ๆ ในบ้านเราไปนำเสนอเพื่อแก้ไข น้ำหนักก็จะมีมากกว่า เราไม่ได้ทำเพื่อใครเราทำเพื่อพี่น้องประชาชน พวกเราทำการเมืองมาหลายสิบปี ทำหรือไม่ทำท่านคงจะเห็นบ้างล่ะครับ โดยเฉพาะพวกเราเป็นคนชลบุรีโดยกำเนิด คนศรีราชาคงไม่อยากจะให้พี่น้องประชาชนมาตำหนิเราอย่างแน่นอน โดยเฉพาะผมคนศรีราชา ถึงแม้จะไม่ร่ำรวยอะไร แต่ก็อยากทำงานให้กับบ้านเรา สุขบ้างทุกข์บ้างแต่ก็มีความสุข ที่ประชาชนให้เกียรติเสมอมา ครั้งนี้ก็ขอโอกาสพวกเราอีกซักครั้ง มีคำแนะนำอะไร นำเสนอได้นะครับ ถ้าที่ผ่านมามีไม่ผลงาน ไม่เหมาะสม ผมเคารพในการตัดสินใจของท่าน จะได้เป็นหรือไม่ได้เป็นก็ยังเป็นพันธุศักดิ์เหมือนเดิมครับ ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของท่าน และต้องฝากพิจารณาที่มงานทั้ง 8 เขตด้วยนะครับ เพราะทำงานคนเดียวคงทำได้ยากนะครับ การเลือกตั้งครั้งนี้ขึ้นอยู่กับทุก ๆ ท่านต้องพิจารณาแล้วครับ ด้วยความเคารพทุก ๆ ท่านครับ”

การสื่อสารทางการเมืองดังกล่าวเป็นนัยยะสำคัญของกลุ่มบ้านใหญ่ ถึงจุดยืนทางการเมืองในการเลือกตั้งครั้งนี้ ต่อมาได้มีการเปิดตัวอย่างเป็นทางการในนามพรรคพลังประชาชน นายอิทธิพล คุณปลื้ม ผู้อำนวยการพรรคพลังประชาชน ได้ประกาศชัดถึงการย้ายพรรคและแสดงความมั่นใจว่า กลุ่มบ้านใหญ่จะชนะการเลือกตั้ง ส.ส.ชลบุรี ทั้ง 8 เขตเลือกตั้ง โดยมีการวางตัวผู้สมัคร ดังนี้ นายสุชาติ ชมกลิ่น เขต 1 ร.อ.จองชัย วงศ์ทรายทอง เขต 2 นายรณเทพ อนุวัฒน์ เขต 3 นายสรวิทย์ เนื่องจำนงค์ เขต 4 นายพันธุศักดิ์ เกตุวัตถา เขต 5 นายปรเมศวร์ งามพิเชษฐ์ เขต 7 นายสระสิทธิ์ เมื่อกประพันธ์ เขต 8 และนายอิทธิพล คุณปลื้ม เขต 6

การเลือกตั้งครั้งนี้กลุ่มบ้านใหญ่ประเมินว่าจะชนะการเลือกตั้งอย่างถล่มทลายทุกเขตเลือกตั้ง เพราะกลุ่มบ้านใหญ่มีความได้เปรียบจากคู่แข่งอย่างรอบด้าน ทั้งอำนาจรัฐ ทรัพยากรทางการเมือง ชื่อเสียงบารมีของผู้สมัครในเขตเลือกตั้ง รวมถึงเครือข่ายอำนาจที่กลุ่มอยู่ เช่น ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ หัวหน้าคน คะแนนจัดตั้งบารมีของกำนันเป๊าะ (นายสมชาย คุณปลื้ม) ที่ยังเป็นเคาร์พักและศรัทธาของคนในจังหวัด ตลอดจนบารมีของนายสนธยา (นายกเมืองพัทยา) และนายวิทยา (นายก อบจ.ชลบุรี) (ข่าวชล, 2562ก)

อีกด้านของการย้ายพรรคครั้งนี้ของกลุ่มบ้านใหญ่ก็มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นสถานการณ์ที่กลุ่มบ้านใหญ่ถูกบีบบังคับจากปัญหาการเมืองระดับชาติที่ คสช. และกลุ่มอำนาจเก่า มีความพยายามสืบทอดอำนาจผ่านการเลือกตั้งจึงมีความจำเป็นต้องหาพันธมิตรการเมืองมาเป็นหนึ่งร้านอำนาจให้ตนเอง กลุ่มบ้านใหญ่เป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญ ที่จะดึงมาเป็นพันธมิตร เพราะรู้ว่ากลุ่มบ้านใหญ่คุมสภาพการเมืองในจังหวัดชลบุรีได้ และมีโอกาสชนะการเลือกตั้งทั้งจังหวัด จึงสามารถเป็นแรงหนุนสำคัญของพรรคพลังประชาชน แต่ในทางการเมืองก็ต้องมีการต่อรองยื่นเงื่อนไขจนเป็นที่พอใจของทั้ง 2 ฝ่าย ก่อนมาการตัดสินใจย้ายพรรค

การเมืองของการเลือกตั้ง ส.ส. ในจังหวัดชลบุรีครั้งนี้ ได้มีนายทหารใหญ่ที่มีบารมีในกองทัพและเป็นที่เคารพรักของคนในตระกูลคุณปลื้มมาอย่างยาวนาน ได้ขอร้องให้กลุ่มบ้านใหญ่ สนับสนุนพรรคพลังประชาชนในการเลือกตั้งครั้งนี้ เพราะ คสช. ต้องการให้การเมืองในจังหวัดชลบุรีมีเอกภาพ และเป็นฐานสนับสนุนพรรคพลังประชาชนในการจัดตั้งรัฐบาลหลังการเลือกตั้ง โดยมีข้อเสนอที่สมประโยชน์ของทุกฝ่ายกลุ่มบ้านใหญ่จึงได้ประกาศเว้นวรรคพรรคพลังชลในการเลือกตั้งครั้งนี้ และส่งนักการเมืองในกลุ่มไปลงสมัคร ส.ส. ในนามพรรคพลังประชาชนแทน และให้เหตุผลกับคนชลบุรีว่าการเลือกตั้งครั้งต่อไปจะกลับมาสังกัดพรรคพลังชลเหมือนเดิม (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, 25 มีนาคม 2562, สัมภาษณ์)

แต่ผลการเลือกตั้งไม่เป็นไปตามคาดหมายกลุ่มบ้านใหญ่แพ้การเลือก 3 เขต ซึ่งเป็นเขตที่บุคคลคนสำคัญระดับแกนนำ และเป็นกลุ่มคนใกล้ชิดตระกูลคุณปลื้มทั้งสิ้น ฝ่ายแพ้การเลือกตั้งแก่พรรคอนาคตใหม่ทั้งที่ตัวผู้สมัครไม่ได้เป็นที่รู้จักของประชาชนในเขตเลือกตั้งเลย เมื่อเปรียบเทียบกับตัวผู้สมัครของพรรคพลังประชาชนที่กลุ่มบ้านใหญ่ส่งสมัครรับเลือกตั้ง อันเป็นการสร้างความประหลาดใจให้แก่ผู้สนใจ

การเมืองในจังหวัดชลบุรี ตามมาด้วยการวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างกว้างขวางว่าการพ่ายแพ้ดังกล่าวเป็นผลมาจากประชาชนในจังหวัดส่งสัญญาณความไม่พอใจต่อจุดยืนทางการเมืองของกลุ่มบ้านใหญ่ที่หันมาสนับสนุนพรรคพลังประชารัฐถึงขนาดเว้นวรรคพรรคพลังชลทั้งที่เป็นพรรคที่กลุ่มบ้านใหญ่สร้างขึ้นมา และเคยสัญญากับประชาชนเอาไว้ว่าจะสร้างพรรคพลังชลให้เป็นพรรคการเมืองท้องถิ่นที่เป็นฐานการเมืองที่เข้มแข็งของชาวชลบุรีในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา พลังศรัทธาและความภาคภูมิใจของประชาชนถูกทำลายโดยผู้สร้างที่ไม่รักษาสัจจะ ในความรู้สึกของประชาชนการตัดสินใจเว้นวรรคพรรคพลังชลของกลุ่มบ้านใหญ่เป็นการตัดสินใจที่ผิดพลาด เป็นการตัดสินใจแบบชนชั้นนำทางการเมืองที่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับความรู้สึกประชาชนอย่างจริงจัง ประเมินประชาชนต่ำไปในบริบททางการเมืองที่เปลี่ยนไป (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, 26 มีนาคม 2562, สัมภาษณ์)

กลุ่มบ้านใหญ่มองการเมืองแบบเดิมที่เห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องของชนชั้นนำกลุ่มเดียวที่มีอำนาจแบบชนชั้นนำท้องถิ่นที่ครอง และผูกขาดอำนาจการเมืองไว้ในกำมือ ชัยชนะทางการเมืองของกลุ่มตนเองมาจากพลังความเข้มแข็งของทรัพยากรทางการเมืองเครือข่ายพันธมิตรและคะแนนจัดตั้งไม่ใช่เสรีประชาชน การพ่ายแพ้การเลือกตั้งครั้งนี้จึงบทรเรียนครั้งสำคัญอีกครั้งหนึ่งของการกลุ่มบ้านใหญ่ที่ต้องถอบบทเรียน เพราะประชาชนในจังหวัดชลบุรีเติบโตขึ้นและมีความกล้าหาญที่จะแสดงอาการท้าทายการเมืองแบบเดิมของกลุ่มชนชั้นนำท้องถิ่น (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, 31 มีนาคม 2562, สัมภาษณ์)

อีกประเด็นที่สำคัญ คือ เป็นที่รับรู้กันอย่างกว้างขวางว่าพรรคพลังประชารัฐสร้างขึ้นมาเพื่อต้องการสืบทอดอำนาจของ คสช. มากกว่าทำงานการเมืองในความหมายการพัฒนาการเมืองและพัฒนาระบบประชาธิปไตยระยะยาว ประเด็นนี้ได้สร้างความไม่พอใจให้ประชาชนจำนวนมากต่อพรรคพลังประชารัฐที่มีวาระซ่อนเร้นทางการเมือง รวมถึงความไม่พอใจต่อผลงานที่ผ่านมาของรัฐบาล คสช. โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจปากท้องชาวบ้าน แล้วปรากฏว่ากลุ่มคนที่แก้ไขปัญหาเศรษฐกิจที่ผ่านมากลายเป็นแกนนำหลักของพรรคพลังประชารัฐทั้งสิ้น การที่กลุ่มบ้านใหญ่เว้นวรรคพรรคพลังชลแล้วย้ายมาสังกัดพรรคพลังประชารัฐกลายเป็นการทับถมความไม่พอใจทางการเมืองแก่ประชาชนเพิ่มคุณทวี ประชาชนจึงส่งสัญญาณความไม่พอใจถึงกลุ่มบ้านใหญ่ผ่านผลการเลือกตั้งครั้งนี้

5) การผลักดันโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ของพรรคพลังประชาชนรัฐ

โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก เป็นโครงการที่เกิดขึ้นจากรัฐบาล คสช. และถูกขับเคลือนสานต่อด้วยพรรคพลังประชาชนรัฐในฐานะนโยบายหลักของพรรค แม้ว่ารัฐบาลและพรรคพลังประชาชนรัฐจะเชื่อมั่นว่าโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกจะเป็นโครงการที่มีประโยชน์แก่ประชาชนในภาคตะวันออกอย่างกว้างขวางโดยเฉพาะคนในจังหวัดชลบุรี สะท้อนจากคำปราศรัยของ กอบศักดิ์ ภูตระกูล เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2562 พรรคพลังประชาชนรัฐ ได้ปราศรัยที่ลานหน้าศาลากลางจังหวัดชลบุรี

“จ.ชลบุรีถือเป็นหัวใจสำคัญของ EEC ซึ่งในอนาคตภาคตะวันออกจะเป็นตัวจักรสำคัญของประเทศไทยเป็นแหล่งรายได้ แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ซึ่งมั่นใจว่าหากได้เป็นแกนนำรัฐบาล พล.อ. ประยุทธ์ จะเป็นคนทำให้เกิดขึ้นจริง นอกจากนี้จะยังมีผลงานชิ้นโบว์แดง คือ การมีรถไฟความเร็วสูง ภาคตะวันออกจะมีสนามบินของตนเอง มีท่าเรือสำราญ การส่งออกจะดีขึ้น พี่น้องจะมีงานทำเยอะขึ้น ซึ่งจะพลิกโฉมเปลี่ยนแปลงภาคตะวันออก เป็นเมืองกรุงเทพฯ 2” (กอบศักดิ์ ภูตระกูล อ้างถึงใน พรรคพลังประชาชนรัฐ, 2562)

แต่อีกด้านก็มีประชาชนจำนวนมากที่ไม่เห็นด้วยกับโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกของพรรคพลังประชาชนรัฐ เพราะมีความเห็นว่าเป็นโครงการที่เอื้อประโยชน์ให้แก่นายทุนและชนชั้นนำทั้งในระดับชาติ ชนชั้นนำท้องถิ่น และบรรดานักการเมืองท้องถิ่น นายทุนท้องถิ่น มากกว่าประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริง รวมถึงประสบการณ์ที่ผ่านมาของชาวบ้านในจังหวัดชลบุรีที่ได้รับผลกระทบจากโครงการพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Seaboard) ยังเป็นภาพจำและฝันร้ายของประชาชนมากกว่า 30 ปี กลุ่มประชาชนผู้คัดค้านโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเห็นว่ากระบวนการขับเคลื่อนโครงการมีความไม่โปร่งใส ไม่น่าเชื่อถือถึงผลกระทบต่อชุมชน สิทธิชุมชน ปิดกั้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งที่โครงการพัฒนาขนาดใหญ่ที่มีส่วนกระทบต่อชุมชน ขาดหลักธรรมาภิบาลในการ

ขับเคลื่อนโครงการขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบในวงกว้างต่อชาวบ้านและชุมชนท้องถิ่น (ThaiPBS, 2562ข)

กลุ่มประชาชนผู้คัดค้านโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเห็นว่าการหยุดยั้งหรือกดดันให้มีการทบทวนโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก ต้องรณรงค์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของปัญหาและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นตามมาจากโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก และได้มีการรณรงค์ให้ประชาชนไม่เลือกพรรคพลังประชารัฐ เพราะเป็นพรรคการเมืองที่สนับสนุนโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก การรณรงค์ให้ประชาชนไม่เลือกพรรคพลังประชารัฐจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลสัมพันธ์กับความพ่ายแพ้ในการเลือกตั้งครั้งนี้ของกลุ่มบ้านใหญ่ไปด้วย

ปรากฏการณ์ดังกล่าวเป็นสัญญาณว่าประชาชนในจังหวัดชลบุรี มีการเรียนรู้ทางการเมืองมากขึ้นจากประสบการณ์ของตนเอง พวกเขามีความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น ไม่ได้ถูกรวบงำจากบรรดานักการเมืองเสียทั้งหมด พวกเขาสามารถพิจารณาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาสาธารณะในชุมชนของตนเองกับนโยบายทางการเมือง พรรคการเมือง นักการเมือง และนายทุน ประเมินผลได้ผลเสียความสมดุลในผลประโยชน์ระหว่างชาวบ้านกับนายทุน พวกเขาตระหนักต่อสิทธิและความยั่งยืนของชุมชน ทำให้พวกเขามีความกล้าหาญที่จะแสดงจุดยืนทางการเมืองของตัวเองต่อความไม่พอใจในนโยบายสาธารณะ พรรคการเมือง รวมถึงตัวผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง โดยการตัดสินใจไม่เลือกพรรคการเมืองที่มีนโยบายไม่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของตนเองและชุมชน เป็นนโยบายที่ใช้อำนาจเผด็จการละเมิดและคุกคามสิทธิชุมชนด้วยการอ้างผลประโยชน์ที่ชาวบ้านจะได้รับอย่างเลื่อนลอย ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของระบบวิถีคิดและพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดที่ส่งสัญญาณไม่เลือกกลุ่มบ้านใหญ่ เพราะเห็นต่างเรื่องในจุดยืนนโยบาย EEC ปรากฏการณ์นี้ชี้ให้เห็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจแบบเดิมในจังหวัดกำลังเกิดภาวะสั่นคลอนที่กลุ่มชนชั้นนำท้องถิ่นไม่สามารถควบคุมประชาชนได้เหมือนในอดีตที่ผ่านมา

“หยุด EEC ไม่เลือกพรรคพลังประชาชนรัฐ”

(ข้อความรณรงค์ให้ประชาชนไม่เลือกพรรคพลังประชาชนรัฐเพื่อยับยั้งโครงการ EEC)

6) การเมืองและโครงสร้างอำนาจภายในจังหวัดชลบุรีหลังกำหนดเพิกถอนคดี-ล้มป่วย

หลังจากกำหนดเพิกถอนคดีต้องหลบหนีคดีหลังถูกศาลฎีกาตัดสินจำคุก 5 ปี 4 เดือน และยึดทรัพย์สินในคดีทุจริตซื้อที่ดินเขาไม้แก้ว และจำคุก 25 ปี ในคดีจ้างวานฆ่า นาย ประยูร สิทธิโชติ หรือกำนันยูร รวมไปถึงปัญหาสุขภาพของกำนันเป๊าะหลังการเข้ามอบตัว (กรุงเทพฯธุรกิจออนไลน์, 2562) เงื่อนไขดังกล่าวได้ผลต่อโครงสร้างอำนาจการเมืองของกลุ่มบ้านใหญ่เกิดภาวะการสั่นคลอน แม้ว่ากลุ่มบ้านใหญ่ได้พยายามปรับยุทธศาสตร์การเมืองด้วยการผลักดันให้เกิดผู้นำรุ่นที่สอง (สนธยา-วิทยา คุณปลื้ม) ของกลุ่มบ้านใหญ่ขึ้นมาเป็นผู้นำกลุ่มแทนกำนันเป๊าะ

ในช่วงแรกผู้นำรุ่นสองจะสามารถประสานกลุ่มคนต่าง ๆ ในเครือข่ายของกลุ่มบ้านใหญ่เอาไว้ได้ แต่ในช่วงต้นทศวรรษ 2550 ก็เริ่มเห็นรอยร้าวเกิดขึ้นปรากฏการณ์รูปธรรมที่ตอกย้ำให้เห็นถึงการสั่นคลอนของโครงสร้างอำนาจของกลุ่มบ้านใหญ่ คือ การพ่ายแพ้การเลือกตั้ง ส.ส. ให้กับผู้สมัครจากพรรคประชาธิปัตย์ เมื่อต้นทศวรรษ 2550 โดยที่ภาวะการสั่นคลอนของโครงสร้างอำนาจบ้านใหญ่ในทศวรรษ 2550 ได้ก่อให้เกิดการรวมกลุ่มการเมืองและเครือข่ายอำนาจใหม่ในจังหวัดชลบุรีอย่างชัดเจนขึ้น หลังจากที่ถูกกลุ่มบ้านใหญ่กดทับเอาไว้อย่างยาวนาน (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, 31 มีนาคม 2562, สัมภาษณ์) อย่างน้อย 3 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มการเมืองนี้เป็นตัวละครหลักในการแข่งขันเลือกตั้งครั้ง ส.ส. นี้ ประกอบด้วย

1. กลุ่มการเมืองที่เป็นคู่แข่งเดิมของกลุ่มบ้านใหญ่
2. กลุ่มการเมืองที่เป็นคนเครือข่ายอำนาจเดิมของกลุ่มบ้านใหญ่ที่แตกตัวออกไป
3. กลุ่มการเมืองชนชั้นนำข้าราชการในท้องถิ่นในปีกลุ่มอดีตข้าราชการที่มีชื่อเสียงในจังหวัด

จากภาวะการสั่นคลอนของโครงสร้างอำนาจบ้านใหญ่นำไปสู่การสถาปนาอำนาจของกลุ่มอำนาจใหม่ในจังหวัดได้ส่งผลกระทบต่อการบริหารการเลือกตั้งครั้งนี้เป็นอย่างมาก เป็นปัญหาหนึ่งที่ทำให้การบริหารการเลือกตั้งไม่มีเอกภาพ เพราะไม่มีใคร

มีบารมีทางการเมืองพอที่จะควบคุมสภาพการเมืองได้เหมือนในยุคนี่กำนันเป๊าะเป็นผู้บัญชาการบริหารการเลือกตั้งเอง สถานการณ์ดังกล่าวทำให้กลุ่มบ้านใหญ่ต้องเผชิญปัญหาในการบริหารการเลือกตั้งทั้งภายนอก และภายในเป็นรอยปริแยกใหม่ของกลุ่มในการบริหารการเลือกตั้งครั้งนี้และเป็นเหตุปัจจัยหนึ่งที่บ้านใหญ่ต้องพ่ายแพ้การเลือกตั้ง อย่างไรก็ตามกรณีปัญหารอยปริแยกใหม่ของกลุ่มจากกรณีนายสุชาติ ชมกลิ่น ประกาศตั้งกลุ่มชลบุรีโฉมใหม่ และจะสนับสนุนนักการเมืองในเครือข่ายของตนลงสมัครรับเลือกในสนามการเมืองท้องถิ่น (ข่าวชล, 2562ข) ตอกย้ำให้เห็นปรากฏการณ์ภาวะการสั่นคลอนของโครงสร้างอำนาจบ้านใหญ่หลังกำนันเป๊าะได้อย่างชัดเจน

โดยกรณีของนายสุชาติ ชมกลิ่น ประธาน ส.ส.พรรคพลังประชาชน และ ส.ส.เขต 1 จังหวัดชลบุรี ผู้มาก่อนด้วยบารมีทางการเมืองในจังหวัดในปัจจุบัน ในการเลือกตั้ง ส.ส.ที่ผ่านมาถือว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญของกลุ่มบ้านใหญ่ในฐานะหัวหน้ากลุ่มสนับสนุนผลักดันให้ ร.อ.จองชัย วงศ์ทรายทอง และอนุวัฒน์ เป็น ส.ส.เขต 2 และเขต 3 จังหวัดชลบุรี ชนะการเลือกตั้ง ทั้ง 3 เขตในความรับผิดชอบของตน ในขณะที่แกนนำกลุ่มบ้านใหญ่อีก 3 เขตพ่ายแพ้ให้กับพรรคอนาคตใหม่ ซึ่งเป็นผลงานสำคัญของนายสุชาติ ชมกลิ่น ในฐานะแกนนำของกลุ่มบ้านใหญ่ รวมถึงบทบาททางการเมืองระดับชาติของนายสุชาติ ชมกลิ่น ในฐานะประธาน ส.ส.พรรคพลังประชาชน ที่ได้รับความไว้วางใจจากผู้ใหญ่ในพรรคพลังประชาชนให้ทำหน้าที่ประธาน ส.ส.พรรคพลังประชาชน เพื่อดูแล ส.ส. ทั้งหมดของพรรคพลังประชาชนในฐานะแกนนำรัฐสภา รวมทั้งเป็นตัวกลางเชื่อมระหว่าง ส.ส. กับผู้บริหารพรรคอีกด้วย (สยามรัฐ, 2562)

แต่หลังจากเสร็จศึกเลือกตั้งปรากฏว่าแกนนำกลุ่มบ้านใหญ่ไม่มีการตอบแทนผลงานของนายสุชาติ ชมกลิ่น ทั้งที่ก่อนหน้านี้ได้มีกระแสข่าวว่าจะได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ด้วยการผลักดันอย่างแข็งขันจากแกนนำกลุ่มบ้านใหญ่ แต่สุดท้ายตัวเองกลับไม่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นตำแหน่งรัฐมนตรีในโควตาของพรรคพลังชล ส่วนคนที่ได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีกลายเป็นนายอิทธิพล ผู้สมัคร ส.ส. เขต 6 ที่สอบตก กลับได้รับการเสนอชื่อให้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม สร้างความไม่พอใจกับนายสุชาติ และเครือข่ายเป็นอย่างมากที่แกนนำกลุ่มบ้านใหญ่ผิดสัญญาลูกผู้ชาย เงื่อนไขดังกล่าวส่งผลต่อโครงสร้างอำนาจของกลุ่มบ้านใหญ่เป็นทันทีเมื่อนายสุชาติ และนักการเมืองท้องถิ่นในเครือข่ายประกาศตั้งกลุ่ม “ชลบุรีโฉม

ใหม่” เพื่อผลักดันนักการเมืองท้องถิ่นในสังกัดลงสมัครแข่งกับ “กลุ่มเรารักชลบุรี” ของกลุ่มบ้านใหญ่ในสนาม ส.อบจ.ชลบุรี รวมถึงสนามนายกเทศมนตรี และสท. สร้างความกังวลในภาพลักษณ์เอกภาพและเสถียรภาพของกลุ่มบ้านใหญ่เป็นอย่างมาก และที่สำคัญการประกาศตั้งกลุ่ม “ชลบุรีโฉมใหม่” นายสุชาติ และนักการเมืองท้องถิ่นในเครือข่ายเกิดขึ้นหลังจากกำหนดวันเป่าแฉเสียชีวิตได้ไม่นาน (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, 1 สิงหาคม 2562, สัมภาษณ์) ก่อนที่สถานการณ์จะบานปลายกลุ่มบ้านใหญ่ได้ “ดอกริ้น” นายธานินทร์ เจริญผล เลขานุการนายกอบจ.ชลบุรี เป็นกาวใจประสานนายสุชาติ ได้พูดคุยปรับความเข้าใจกับแกนนำกลุ่มบ้านใหญ่นายสนธยา และนายวิทยา คุณปลื้ม ที่โรงแรมเดอะไฮเดรียสอร์ท บางแสน จนมีความเข้าใจกันระดับหนึ่ง

โดยนายสุชาติ ชมกลิ่น ยืนยันว่าตนยังเคารพ และให้เกียรติกลุ่มบ้านใหญ่เสมอโดยเฉพาะในตัวกำหนดวันเป่าแฉที่เป็นผู้มีพระคุณกับตนเอง เป็นผู้ที่ตนเองเคารพศรัทธา และถือเป็นแบบอย่างอย่างในการทำงานการเมืองมาตลอด (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, 2 สิงหาคม 2562, สัมภาษณ์) แต่ในทางการเมืองนายสุชาติ ยืนยันจะส่งผู้สมัครลง ส.อบจ.ชลบุรี ในบางเขต เช่น นายพรชัย ดั่งเงิน เขตพนัสนิคม หรือนายสุรพงษ์ นำชัยรุจีพงศ์ เขตเมืองชลบุรี ซึ่งเป็นเครือข่ายอำนาจในกลุ่มของตนเอง ถ้ากลุ่มบ้านใหญ่สนับสนุนผู้ลงสมัครแข่งขันในเขตเลือกตั้งดังกล่าวก็จะแข่งขันกันไประหว่างผู้สมัครที่นายสุชาติ สนับสนุนกับคนที่บ้านใหญ่สนับสนุน แต่กลุ่มบ้านใหญ่ไม่สนับสนุนใครผู้สมัครที่นายสุชาติ สนับสนุนลงสมัครในนามกลุ่มเรารักชลบุรี (ข่าวชล, 2562ข) เป็นการยื่นเงื่อนไขไว้ต่อรองกับกลุ่มบ้านใหญ่ในสนามการเมืองท้องถิ่นที่จะเกิดขึ้น ปรากฏการณ์ดังกล่าวยิ่งทำให้เห็นสถานะภาพของการเมืองโครงสร้างอำนาจของกลุ่มบ้านใหญ่ที่กำลังสั่นคลอนชัดเจนขึ้น และกำลังถูกท้าทายจากกลุ่มคนในเครือข่ายอำนาจของกลุ่มบ้านใหญ่เอง

สรุปและข้อสังเกตทางวิชาการ

การพ่ายแพ้การเลือกตั้งของกลุ่มบ้านใหญ่บางแสน เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จากศิษยาของผู้เขียน พบว่า มีสาเหตุดังนี้ 1) ข้อจำกัดการผลิตซ้ำโครงสร้างอำนาจของกลุ่มบ้านใหญ่ 2) การขยายตัวของชนชั้นกลางในจังหวัดชลบุรี 3) กลุ่มคนรุ่นใหม่ เทคโนโลยีกับการเมืองในจังหวัดชลบุรี 4) การย้ายพรรคจากพรรคพลังชลมาสังกัดพรรคพลังประชารัฐ 5) การผลักดันโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก

ของพรรคพลังประชาชน และ 6) การเมืองและโครงสร้างอำนาจภายในจังหวัดชลบุรี หลังกำหนดเป้าหั้นีคดี-ล้มปวดย การพ่ายแพ้การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ยังเป็นสัญญาณการเมืองสำคัญของกลุ่มบ้านใหญ่ต่อสถานะโครงสร้างอำนาจการเมืองชั่วคราวที่ผูกขาดอำนาจการเมืองในจังหวัดชลบุรีมาอย่างยาวนาน กลุ่มบ้านใหญ่ต้องมีการปรับยุทธศาสตร์การเมืองครั้งใหญ่เพื่อรักษาสถานะโครงสร้างอำนาจให้สอดคล้องกับบริบททางเศรษฐกิจการเมืองของจังหวัดชลบุรีที่เปลี่ยนแปลงไป

สำหรับข้อสังเกตทางวิชาการ ประกอบด้วย

1. การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจการเมืองในจังหวัดชลบุรีมีผลต่อสถานะโครงสร้างอำนาจการเมืองชั่วคราว แนวโน้มโครงสร้างอำนาจการเมืองในจังหวัดชลบุรีมีโอกาสที่จะเกิดชั่วคราวใหม่ ๆ เกิดขึ้น ทั้งกลุ่มการเมืองเดิม (สิงห์โตทอง/เนืองจรรย์ /เอมเปี้ย ฯลฯ) กลุ่มการเมืองใหม่ (อนาคตใหม่) รวมถึงกลุ่มการเมืองที่แตกออกจากกลุ่มบ้านใหญ่ (สุชาติ ชมกลิ่น) กลุ่มบ้านใหญ่กำลังถูกท้าทายอำนาจจากกลุ่มเหล่านี้

2. การเติบโตขึ้นของชนชั้นกลางในจังหวัดชลบุรีตั้งแต่ทศวรรษ 2540-ปัจจุบัน มีผลต่อการเมืองและโครงสร้างอำนาจการเมืองชั่วคราวที่ผูกขาดอำนาจโดยกลุ่มบ้านใหญ่ และในระยะยาวมีแนวโน้มที่กลุ่มชนชั้นกลางจะกลายเป็นตัวแปรสำคัญของการเมืองในจังหวัดชลบุรี เนื่องจากคนกลุ่มนี้ไม่ได้อยู่ภายใต้โครงสร้างอำนาจกลุ่มบ้านใหญ่ การตัดสินใจทางการเมืองของกลุ่มชนชั้นกลางส่วนใหญ่ตั้งอยู่บนผลประโยชน์จากนโยบายสาธารณะมากกว่าตัวบุคคล

3. เทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่ เช่น Facebook เป็นพื้นที่สาธารณะสมัยใหม่ที่สร้างการตื่นตัวทางการเมืองให้แก่คนรุ่นใหม่ได้อย่างกว้างขวาง คนรุ่นใหม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง และกลายเป็นกลุ่มคน มีบทบาทสำคัญทางการเมือง ในจังหวัดชลบุรีมีกลุ่มคนรุ่นใหม่มีความรู้สึกไม่พอใจสภาพการผูกขาดอำนาจทางการเมืองของกลุ่มบ้านใหญ่เป็นภาพจำในด้านลบของกลุ่มคนหนุ่มสาวที่ต่อกลุ่มบ้านใหญ่ มีการตั้งคำถามต่อลักษณะการเมืองที่ผูกขาดอยู่ในมือชนชั้นนำท้องถิ่นกลุ่มนี้ สะท้อนความอึดอัดต่อลักษณะโครงสร้างอำนาจการเมืองภายในจังหวัดที่มีลักษณะรวมศูนย์อำนาจอยู่ในมือของกลุ่มเดียว

4. การตัดสินใจในการเลือกตั้งของประชาชนในจังหวัดชลบุรีให้ความสำคัญกับนโยบายสาธารณะมากขึ้นเห็นได้อย่างชัดเจนจากการเลือกตั้งที่ผ่านมาประชาชน

ในเขตเลือกตั้งที่กลุ่มบ้านใหญ่ฟ้ายแพ้ว ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ EEC เพราะเห็นว่านโยบายดังกล่าวเป็นนโยบายที่เอื้อประโยชน์ให้นายทุน นักการเมือง มากกว่าประชาชน และอาจมีผลกระทบในทางลบต่อประชาชนต่อจึงไม่เลือกพรรคพลังประชารัฐที่กลุ่มบ้านใหญ่สังกัดในการเลือกตั้งครั้งนี้

5. ทูตทางสังคมของตระกูลปลื้มที่สะสมมากกว่า 4 ทศวรรษ ยังเป็นจุดแข็งสำคัญของกลุ่มบ้านใหญ่ บางแสน ที่ยังสามารถครองใจประชาชนในจังหวัดชลบุรี ยังมีประชาชนจำนวนมากที่ให้ความรัก ความศรัทธา ความเชื่อถือต่อตระกูลคุณปลื้ม รวมถึงภาพลักษณ์การวางตัวของบรรดาลูก ๆ กำนันเป๊าะ (สนธยา วิทยา อธิพิล และ ณรงค์ชัย) มีภาพลักษณ์ที่ดีเป็นที่ยอมรับของประชาชนในจังหวัดชลบุรี

รายการอ้างอิง

- กรุงเทพธุรกิจออนไลน์. (2562, 19 สิงหาคม). 'ก้านันเปาะ' ปวยมะเร็งระยะ3 นอนพักบ้าน
ลูกสาว วันที่ค้นข้อมูล 18 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก [https://www.bangkokbiz-
znews.com/news/detail/ 799341](https://www.bangkokbiz-
znews.com/news/detail/ 799341).
- ข่าวสด. (2562ก). บทพิสูจน์พลัง "บ้านใหญ่บางแสน" ย้ายเข้าค่าย"พลังประชารัฐ" ตั้งเป้า
กวาด 8 แก้ว ส.ส.ชลบุรี. วันที่ค้นข้อมูล 18 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก [http://
www.khaochon.com/2018-10-11-07-25-13/16-2018-10-11-07-37-49/141](http://
www.khaochon.com/2018-10-11-07-25-13/16-2018-10-11-07-37-49/141).
- _____. (2562ข). 45 ปี พลังเฮ้ง "สุโก้" "แป๊ะ-ป๊อก" ร่วมยินดีนักการเมือง-ตร.แน่น!. วันที่
ค้นข้อมูล 18 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก [http://www.khaochon.com/2018-10-
11-07-25-13/16-2018-10-11-07-37-49/590-45](http://www.khaochon.com/2018-10-
11-07-25-13/16-2018-10-11-07-37-49/590-45).
- ชัยยนต์ ประดิษฐศิลป์ และ ชัยณรงค์ เครือนวน. (2557). โครงสร้างอำนาจและการกระจุกตัว
ของความมั่งคั่งในท้องถิ่น: กรณีศึกษาจังหวัดแห่งหนึ่งในภาคตะวันออก โครงสร้าง
อำนาจและการสะสมทุนในจังหวัดแห่งหนึ่ง. ภายใต้งานโครงการวิจัย "สู่สังคมไทย
เสมอหน้า การศึกษาโครงสร้างความมั่งคั่งและโครงสร้างอำนาจเพื่อการปฏิรูป".
กรุงเทพฯ: มติชน.
- ชาลินี สนพลาย. (2562, 18 มิถุนายน). ชลบุรีระยะเปลี่ยนผ่าน: มองความเปลี่ยนแปลง
การเมืองไทยผ่านชีวิตก้านันเปาะ. วันที่ค้นข้อมูล 21 มิถุนายน 2562, เข้าถึงได้จาก
<https://themomentum.co/somchai-kunplome-obituary/>.
- ธณัฐ ศรีโชนส์. (2562). พลวัตของเครือข่ายอำนาจท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรีในยุคของ
การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาไทย
ศึกษา, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เรื่องรับรองผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร (ส.ส.) แบบแบ่งเขต วันที่ 7 พฤษภาคม 2562. (2562). วันที่ค้นข้อมูล 10
ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก [www.ect.go.th/ewt/ewt/ect_th/download/article/
article_20190507142930.pdf](http://www.ect.go.th/ewt/ewt/ect_th/download/article/
article_20190507142930.pdf).

พรรคพลังประชาชนรัฐ. (2562, 21 มีนาคม). พรรคพลังประชาชนรัฐ (พปชร.) ประกาศภัยที่ ลานหน้า ศาลากลาง จ.ชลบุรี. วันที่ค้นข้อมูล 18 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก <https://www.facebook.com/PPRP Thailand/posts/567494190423921/>.

พลีษัฐ ไชยวัฒน์. (2561, 11 ตุลาคม). บทบาทคนรุ่นใหม่กับประชาธิปไตยช่วงเปลี่ยนผ่าน-ความหวังหรือความฝัน. วันที่ค้นข้อมูล 22 มีนาคม 2562, เข้าถึงได้จาก <https://prachatai.com/journal/2018/10/79100>.

ลมกรด. (2561, 20 มีนาคม). พลังโซเชียลเปลี่ยนการเมือง. วันที่ค้นข้อมูล 20 มีนาคม 2562, เข้าถึงได้จาก <https://www.thairath.co.th/newspaper/columns/1232179>.

สยามรัฐ. (2562). จับตา“สุชาติ ชมกลิ่น” ปช.สส.พลังประชาชนรัฐ กับบทบาท “มือประสานคนใหม่”. วันที่ค้นข้อมูล 18 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก <https://siamrath.co.th/n/97403>.

สัมภาษณ์ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม. 20 มีนาคม 2562. สัมภาษณ์.

_____. 21 มีนาคม 2562. สัมภาษณ์.

_____. 22 มีนาคม 2562. สัมภาษณ์.

_____. 24 มีนาคม 2562. สัมภาษณ์.

_____. 25 มีนาคม 2562. สัมภาษณ์.

_____. 26 มีนาคม 2562. สัมภาษณ์.

_____. 29 มีนาคม 2562. สัมภาษณ์.

_____. 31 มีนาคม 2562. สัมภาษณ์.

_____. 1 สิงหาคม 2562. สัมภาษณ์.

_____. 2 สิงหาคม 2562. สัมภาษณ์.

ไอฟาร์ ถิ่นบางเตี้ยว. (2554). พัฒนาการของโครงสร้างอำนาจท้องถิ่นในภาคตะวันออก: วิเคราะห์ในเชิงเศรษฐศาสตร์การเมือง. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, รัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ThaiPBS. (2562ก, 21 มีนาคม). โฟฟาร ถิ่นบางเตียว ซึ่เลือกตั้ง 62 เป็นศึกทำทาย "ตระกูลคุณปลื้ม". วันที่ค้นข้อมูล 18 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก <https://news.thaipbs.or.th/content/278572>.

_____. (2562ข, 6 สิงหาคม). นักวิชาการ ซึ่ "อีอีซี" คือกระดุม 5 เม็ดที่ติดผิตพลาด. วันที่ค้นข้อมูล 18 ธันวาคม 2562, เข้าถึงได้จาก <https://news.thaipbs.or.th/content/282543>.